

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

PRVI UKREPI NOVE LEVOSREDINSKE VLADE V BOJU PROTI DRAGINJI

ZAMRZNJENE CENE BLAGA ŠIROKE POTROŠNJE IN STANARIN
NADZORSTVO NAD CENAMI PROIZVODOV VELIKE INDUSTRIJE

Zamrznitev cen velja do 31. oktobra letos, stanarin pa do 31. januarja prihodnjega leta

RIM, 24. — Na seji vlade, ki je bila danes v palači Chigi pod predsedstvom predsednika Rumorja, je bilo sprejetih pet zakonskih odlokov v okviru prvih vladnih pobud za boj proti druginji in inflaciji. To so prvi ukrepi, ki jih je nova levosredinska vlada napovedala v prejšnjih dneh.

Najprej je vlada na pobudo ministra za industrijo in trgovino odobrila zakonski odlok, ki ureja cene blaga široke potrošnje. Ukrepi, ki so vsi ostali stopili takoj v veljavo, določa zamrznitev cen, ki so veljale 16. julija letos za najnujnejše blago široke potrošnje in sicer: testenine, riž, olivno olje, semensko olje, maslo, margarino, vse vrste sira, salame in šunko, špeh in svinjsko mast, polenovko, perutnino, kuncce, vse vrste konzerviranih živil, globoko zmznjenih živil (rib, povrtnina, meso itd.), mineralno vodo, pivo, navadno namizno in ustekleničeno vino, dietetično hrano za otroke, mlo, pralne praške in plin v jeklenkah za domačo uporabo.

Ukrepi velja do 31. oktobra letos. Po tem dnevu bodo lahko podjetja in razni trgovski obrati z utemeljeno dokumentacijo zahtevali spremembo cen. Morebitno spremembo bodo odobrili pokrajinski odbori za cene.

Na predlog ministra za proračun in gospodarsko načrtovanje je bil sprejet zakonski odlok o nadzorovanju cenika industrijskih proizvodov velikih podjetij. Gre predvsem za podjetja, ki so imela v letošnjih prvih šestih mesecih najmanj 5 milijard lir prometa in ki dejansko vplivajo na cene blaga v široki potrošnji. Ukrepi bodo prizadeli približno 350 podjetij. Te cene bodo zamrznjene v višini cen, ki so veljale 28. junija letos. Ukrepi bodo veljali do 30. junija 1974. Prizadeta podjetja bodo morala predložiti nadzornim organom cenike. Vsako mo-

rebitno spremembo do 30. junija prihodnjega leta bodo nadzorovali državni organi za načrtovanje in nadzorstvo nad cenami.

Vlada je odobrila tudi zakonski odlok, ki vsebuje pravila za preureditev službe ministrstva za proračun in gospodarsko načrtovanje, službe medministrskega odbora za cene in pokrajinskih odborov za cene. Ta ukrep bo omogočil povečanje števila osebja, ki se bo ukvarjalo z nadzorovanjem cen in bo nadzorovalo spoštovanje sprejetih zakonskih odlokov.

Važen je tudi zakonski odlok, ki ga je vlada sprejela o podaljšanju zamrznitve stanarin in najemnin. Zakonski odlok, ki določa podaljšanje obveznega prispevka za financiranje gradnje delavskih stanovanj (GESCAL). Ta ukrep je bil potreben, ker bi obveznost tega prispevka zapadla 31. julija letos.

Navedeni zakonski odloki ne vsebujejo nadzorstva nad cenami kruha, moke in žita. Pristojni ministri so pojasnili, da to ni nobena pomanjkljivost, ker so te cene že pod nadzorstvom in jih ni mogoče spreminjati brez dovoljenja pristojnih organov.

Isto velja tudi za bencin in ostale petrolejske proizvode. Pravosodni minister Zagari je izjavil, da bodo vse sprejete zakonske odloke že danes poslali v podpis predsedniku republike. Hkrati pa so sporočili, da so pristojni ministri predložili senatu in poslanski zbornici sprejete zakonske odloke. Parlament mora o njih odločiti najkasneje v 60 dneh. Načelniki skupin v poslanski zbornici so se danes dogovorili, da bodo o teh ukrepih odločili še pred poletnimi počitnicami. Isto bodo gotovo storili tudi načelniki senatnih skupin, ki se sestanejo jutri.

Ministri Colombo, La Malfa, Giolitti in De Mita so imeli po seji vlade tiskovno konferenco, na kateri so obrazložili važnost in pomen sprejetih ukrepov. V bistvu so potrdili, da so ti ukrepi del vladnega načrta za okrepitev gospodarstva. Giolitti pa je poudaril, da si ni treba ustvarjati posebnih iluzij, da bodo ti ukrepi rešili sedanje težave in popolnoma ustavili inflacijo. Menil je, da bodo služili predvsem, da se ustvarijo potrebni pogoji za odločen boj proti druginji.

Kmalu pogajanja
Zahodne Nemčije
z Romunijo
in Madžarsko

BONN, 24. — Zvezna republika Nemčija in Bolgarija bosta začeli prihodnji teden v Bonnu pogajanja o navezavi diplomatskih odnosov. Sporočilo je dal glasnik zahodno-nemškega zunanjega ministrstva, ki je dodal, da se bodo prihodnji mesec začela podobna pogajanja med ZRN in Madžarsko. Dogovor o začetku pogajanj so dosegli na helsinški konferenci med zunanjimi ministri treh držav. V obveščevalnih krogih menijo, da bi do navezave rednih diplomatskih odnosov z Bolgarijo in Madžarsko u-

tegnilo priti kamlu po podpisu pogodbe o normalizaciji med ZRN in Českoslovaško, ki bo stopila v veljavo septembra letos.

Giolitti sprejel
predsednika Confindustrie

RIM, 24. — Minister za proračun in gospodarsko načrtovanje Giolitti je danes sprejel in se dlje časa pogovarjal s predsednikom Confindustrie Lombardijem in nekaterimi njegovimi sodelavci. Minister je predstavnik Confindustrie obvestil o pomenu gospodarskih ukrepov, ki jih je danes sprejela vlada. Minister Donat Cattin pa je danes sprejel predsednika Confagricolture Diano. Govorila sta predvsem o vprašanih kmetijah na jugu v zvezi s kmetijsko politiko gospodarske skupnosti in posebnih načrtov in zakonov, ki jih sestavljajo za industrijski in kmetijski razvoj Juga.

RAZSODBA RIMSKEGA PRETORJA

Razveljavljen ukrep o odstavitvi
odgovornega urednika «Messaggera»

Sodnik ugotovil protizakonitost ravnanja reakcionarne založnika Rusconi
zaradi kršitve statuta delavcev - Alessandro Perrone ostane na svojem mestu

RIM, 24. — Sindikati tiskarjev in časnikarjev ter uredništvo rimskega dnevnika «Messaggero» so zmagali prvo rundo ostrega boja za zaščito svobode tiska. Rimski pretor Fucilli je namreč ugotovil, da je založniška družba, v kateri ima sedaj glavno besedo reakcionarni založnik Editio Rusconi, ravnala protizakonito, ko je odzvala Alessandro Perroneju funkcijo odgovornega urednika, ki jo je zaupala časnikarju Barziniju. Sodnik je odločil, da mora Perrone ostati na svojem mestu, ter ukazal vpis današnjega dekreta v seznam odgovornih urednikov pri rimskem sodišču. Pretor je odredil tudi objavo razsodbe v vseh treh rimskih dnevnikih: «Tempo», «Paese sera» in v samem «Messaggeru».

Priziv proti odstavitvi odgovornega urednika so vložili trije sindikati tiskarskih delavcev, redakcijski svet «Messaggera» in vse državno časnikarsko združenje. V svojem prizivu trdijo, da odstavitve Perroneja pomeni kršitev člena 28 statuta delavcev, ker je šlo

za represalije lastnikov dnevnika proti sindikalnemu zadržanju uredništva. Pretor je v celoti osvojil to oceno.

V obrazložitvi razsodbe pretor podrobno analizira argumente obeh strani ter takoj na začetku zavrača tezo založništva, po kateri se je treba izogniti preveč široki tolnačenju člena 28 statuta delavcev. Pretor meni, da ima lahko člen pomanjkljivosti, toda v smislu, da štiti premalo, nikakor pa ne preveč, kot trdijo voditelji založništva. Pretor prav tako zavrača kot neuporabne vse očitke založništva proti Perroneju, da je najslabši med uredniki dnevnika, da nima (ali ni imel) pravega sindikalnega čuta do redakcije in delavcev, da je komunist, maotist in prevratnik, da je zagrešil nepopolniva dejanja v svojem intimnem in družinskem okolju.

Vsi ti argumenti, meni pretor, nimajo nobenega pomena pri presoji dejstev, dejstva pa so naslednja: A) uslužbenec založništva so vodili stavkovno akcijo iz sindikalnih razlogov ter so prejel vrsto stavk, ki so bile škodljive za lastništvo dnevnika; B) Alessandro Perrone je odzval na razlogi stavk ter se jiti je udeleževal; C) obstajajo neizpodbitni dokazi, da je bil Perrone odstavljen s funkcije odgovornega urednika zaradi svojega zadržanja med stavko in z namenom, da bi omejeval sindikalno svobodo in delovanje vseh uslužbencev dnevnika.

Pretor analizira tudi vzroke stavk ter ugotavlja, da so uredniki zahtevali dodatno delovno pogodbo, ki naj bi urejevala pristojnosti odgovornega urednika in redakcijskega sveta. Jasno je — je rečeno v razsodbi — da je bilo treba razčistiti to vprašanje glede na dejstvo, da je nekaj dni prej prišlo do prodaje potovne delnice dnevnika, kar je vzbudilo v uslužbenčkih bojazen in skbi. Teh skrbí pa niso mogle odpraviti izjave, da dnevnik ne bo spremenil politične linije, in to zaradi osebnosti založnika, ki je kupil polovico delnice. Pretor meni, da so uslužbenec dnevnika povsem upravičeno dvignili, da bi Edilio Rusconi ohranil levičarsko usmerjenost časopisa «Messaggero», ter v tej zvezi navajal nekatere ocene, ki jih je sam Rusconi dal v svoji reviji «Genete». Pretor citira med drugim Rusconijevo trditve, da je statut delavcev «bedast in kriminalen zakon», in da so sindikati «ubijali italijanskega naroda po načrtu komunistov». Pretor v utemeljitvi razsodbe priznava Rusconiju pravico, da zagovarja določena stališča, priznava pa tudi uslužbencem «Messaggera» pravico, da si pričakujejo določena »spresenčenja» po nakupu delnice delnice s strani tovrstne osebnosti. Sam pretor glede Rusconijevih trditve pravi, da gre za episkopne blodnje, ki jih mora sodnik obsoditi, ker gre za žalitev institucij. Na zaključku razsodbe pretor ugotavlja, da je bila stavkovna akcija povsem upravičena, saj bi se uredniki «Messaggera» verjetno našli v položaju, da bi se morali odreči svojim idejam, ali pa zapustiti delovno mesto.

Seveda je odvetnik Nuvoione, ki štiti interese založništva «Messaggera», nemudoma vložil priziv proti pretorjevi razsodbi. Odvetnik pa ni šel še dlje in poslal kancelistu rim

skega sodišča, ki je pristojen za seznam odgovornih urednikov, nekakšno grozilo pismo, v katerem ga poziva, naj nikar ne vpiše spremembe odgovornega urednika v seznam (sedaj je namreč vpisan kot urednik «Messaggera» časnikar Barzini), ker bo moral sicer sam nositi posledice takega početja. Nuvoione v svojem pismu kancelistu trdi, da pretor nima oblasti, da bi ukazal spremembo vpisa v seznam, ker to lahko stori samo založništvo dnevnika, ali pa predsednik sodišča.

Izvršni odbor vsedravnega združenja italijanskega tiska, ki se je sedaj danes zvečer v Rimu, je izrazil zadovoljstvo zaradi razsodbe rimskega pretorja. Rusconi in Barzini pa v svojih izjavah nista prikrivala jeze ter grobo opsovala pretorja, ki je izrekel razsodbo.

V zvezi s sporom v «Messaggeru» je bil danes na ministrstvu za delo sestanek med vsemi zainteresiranimi stranmi. Minister Bertoldi je poslušal mnenja redakcijskega sveta, predstavnikov založništva ter zastopnikov italijanske zveze založnikov časnikarskega združenja, nato pa je pozval sprte strani, naj se pogajajo v podjetju rešiti spor. V ta namen je minister povsem skical sprte strani na ministrstvu za delo v torek, 31. julija.

Položaj se je zaostril tudi v uredništvu dnevnika «La nuova Sardegna», kjer so predstavniki lastništva razbili pogajanja o pogodbi za dopisnike. Redakcijski svet je zato proglasil tridnevno stavko.

Ob 10-letnici katastrofalnega potresa
Tito odlikoval Skopje

SKOPJE, 24. — Ob 10. obletnici katastrofalnega potresa v Skopju, ki je zahteval toliko človeških žrtev in porušil mesto, je predsednik republike Josip Broz Tito odlikoval mesto Skopje z Redom jugoslovanskega dela za izredne uspehe delovnih ljudi, delovnih organizacij in celotne skopske skupnosti pri obnovi mesta, in za zasluge za preureditev Skopja v novo sodobno mesto.

Normalizacija odnosov
med Japonsko
in Sev. Vietnamom

TOKIO, 24. — Japonski zunanji minister Ohira je danes potrdil, da se bodo jutri sestali v Parizu predstavniki Japonske in Severnega Vietnamu, da bi začeli pogajanja za normalizacijo diplomatskih odnosov med obema državama. Minister je izrazil željo, da bi se pogajanja zaključila do jeseni. Na pariskih pogovorih bodo poleg političnih vprašanj obravnavali japonsko gospodarsko pomoč državi Indokine, pa tudi kolidirno vprašanje statusa južnovietnamske začasne revolucionarne vlade.

RIM, 24. — Minister za Jug Donat Cattin in minister za delo Bertoldi današnji jutro ločno imela pogovore s predstavnikoma sindikalne federacije. Govorili bodo predvsem o boju rudarjev za boljše delavne pogoje. Rudarji so napovedali za 27. t.m. vsedravnega demonstiacijo, ki bo v Rimu.

Po 30 letih

Goriški župan (demokristjan) je včeraj izjavil ob 30-letnici padca fašizma, da je pomenil 25. april 1943 konec dvajset let trajajoče zgrešene politike. Seveda se lahko takoj reče, da ni šlo zgolj za »zgrešeno politiko«, kajti zlasti v teh naših krajih beseda »zgrešeno« ne more povedati vsega tistega, kar je moralo naše ljudstvo pod fašizmom pretrpeti. Predvsem pa ne pove, da je zaman skušal fašizem izkoristiti ves italijanski del prebivalstva za zatiranje neitalijanskega. In, še marš česa drugega nam beseda »zgrešeno« ne pove.

No, za nas je važno v prvi vrsti, da se je uresničila vsebina partizanskega pozdrava »Smrt fašizmu — Svoboda narodni«. Za slovenski dnevni tisk pri nas, ki ga je fašizem leta 1928 umoril, pa je smrt fašizma pomenila rojstvo našega obnovljenega dnevnega tiska tako, da 30-letnica smrti padca fašizma je tudi 30-letnica rojstva partizanskega dnevnika. V tem pogledu naša zgodovina ni poznala nobenih »olajševalnih okoliščin«, temveč eno samo kruto resničnost in logičnost, ki so jo že pred dva in več tisoč leti znali povedati stari Rimljani z besedami »Mors tua, vita mea».

Pa ne ponavljajmo že preveč znanih stvari! Povejmo rajši, vnovič, tisto ugotovitev, da prav ob letošnji 30-letnici opažamo, kako tisti fašizem le ni tako do konca mrtev v tej državi o kateri živimo. Tudi predsednik nove rimske vlade je moral nekaj podobnega ugotoviti v svojem programskem govoru pred dnevi pred obema zboroma parlamenta. Pa tudi o tem smo že dovolj poročali.

Ponejmo rajši, da isti predsednik v istem govoru ni bil docela doleden po tisti pravi ugotovitvi. Ni namreč imel za potrebno povsem določeno vključiti v program svoje nove vlade dokončno odstranitev posledic, ki jih je fašizem pustil pri Slovencih v Italiji. No, tudi to smo na straneh našega dnevnika v zadnjih desetih dnevih že najmanj štirikrat ugotovili.

Sprito slabih izkušenj v teh tridesetih letih nam pač nihče ne more zameriti, če to ponudimo tudi petič, ob današnji tridesetletnici padca fašizma in se s tem pridružimo vsem antifašističnim govornikom, ki bodo danes v vsej naši državi in državah govorili o pomenu te 30-letnice.

Zato vnovič ponavljamo, da »beležke« predsednika nove vlade glede naše narodne skupnosti ne zadostujejo. Zato pričakujemo, da vsaj predsednik nove deželne vlade prihodnji ponedeljek v programskem govoru pred deželnim svetom ne bo ostal v okviru »beležek«, temveč da se bo v imenu vsega novega deželnega odbora obrazil, zahtevali od rimske vlade, naj s posebnim zakonom zaščiti našo skupnost tako kot ji velja prva in še vedno veljavna pojašitična republiška ustava.

SEJA IZVRŠNEGA ODBORA SINDIKALNE FEDERACIJE
KRATKOROČNA GOSPODARSKA POLITIKA
ZA PREMOSTITEV TRENUTNIH TEŽAV

Sindikati ne nameravajo še oceniti vladnega programa, ugotavljajo pa, da osnovne smernice niso v nasprotju s sindikalnimi zahtevami

RIM, 24. — Na seji izvršnega odbora sindikalne federacije CGIL, CISL in UIL v Ariciji je glavni tajnik CISL Storti imel poročilo v imenu vseh treh sindikalnih organizacij, v katerem je nakazal osnovne obseke kratkoročne gospodarske politike, socialnih reform, splošnega gospodarskega razvoja, politike treh sindikalnih konfederacij in odnosa do delodajalcev v okviru krepitve sindikalnih organizacij.

Poročilo Stortija se je v svojem prvem delu nanašalo predvsem na

ukrepe, ki bi jih morala sprejeti vlada v okviru kratkoročne gospodarske politike za preprečitev povzročanja cen, da se čimprej zavre naraščanje druginje.

Storti je poudaril, da mora sindikat sprejeti točne izbire in jasno odgovoriti na vsa pereča vprašanja politično in delodajalcem. Sindikalno gibanje ni pripravljeno potrditi takšne gospodarske obnovitve, ki bi slonela na nadaljevanju starega razvojnega ustroja, se pravi na negotovosti, odtujevanju važnih proizvodnih področij in ignoriranju obširnih državnih podpor. Storti je poudaril, da sindikati zahtevajo tako gospodarsko obnovitev, ki se bo razvijala v novem gospodarskem okviru in ki bo v najkrajšem času odpravila izumetniko dilemo, da obnovitev gospodarstva ni v skladu s socialnimi reformami. To dilemo sindikati odločno zavračajo, ker so prepričani, da socialne reforme z močnimi javnimi socialnimi in proizvodnimi naložbami lahko dajo odločilni pospešek vsedravnemu gospodarstvu in priporočajo k razvoju socialnih storitev.

Storti je nato pozitivno ocenil politične spremembe v državi in dodal: »Trenutno ne nameravamo ocenjevati vladnega programa. O tem se bomo neposredno pogovarjali na prihodnjih srečanjih. Na splošno pa lahko ugotovimo, da osnovne smernice niso v nasprotju s zahtevami sindikalnega gibanja».

Takoj za tem je govoril o kratkoročni gospodarski politiki, kot jo vidijo sindikati, in dejal, da mora vlada takoj začeti z bojem proti povzročanju cen, ki se mora razvijati v sklopu povišanja najnižjih delavskih plač in v okviru obrambe zaposlitve. Storti je govoril tudi o ukrepih, ki bi jih morala vlada sprejeti, da zavre druginjo in ki bi se morali nanašati: na uvoz velikih količin živil; zamrznitev in znižanje administrativnih cen; zamrznitev stanarin in najemninjskih pogodb; administrativno nadzorstvo nad cenami; brezplačen prevoz in brezplačne učbenike za otroke obvezne šole; uvedba nove politike cen podjetij državnih udeležb in pospešitev politike cen krajevnih uprav in dežel. Nato je še omenil nujnost povišanja najnižjih pokojnin na 30 odstotkov povprečne delavske plače v industriji, kar bi znašalo 40.000 lir mesečno, povišanje družinske določke in doklade za brezposle. Poleg tega bi se morala vlada čimprej začeti z ukrepi za povečanje števila zaposlenih zlasti pa še za ureditev zaposlenosti pri železnici, pošti in telekomunikacijah, v bolnišnicah in na šolah. Vlada bi morala sprejeti pobude, da bi državne udeležbe pospešile in povečale naložbe v kmetijstvu. Zato je poudaril Storti, delo vlade mora biti usmerjeno k čimvečji homogenosti celotne gospodarske in socialne politike. Sindikalne organizacije se bodo zaradi tega prizadevale, da bo nova vlada sprejela pobude na področju ljudskih stanovanj, šole, zdravstva, prevoznih in sredstev javnega obveščanja.

V zvezi z odnosom do delodajalcev je glavni tajnik CISL poudaril, da si bo sindikalna organizacija prizadevala za čimbolj učinkovito ob-

Zasedanje zunanjih ministrov EGS

BRUSELJ, 24. — Evropska gospodarska skupnost je dokončno izdelala stališče, ki ga bodo njeni zastopniki zagovarjali septembra v Tokiju ob odprtju pogajanj o mednarodni trgovini. Sporazum — ki je v bistvu kompromis — so dosegli na današnjem zasedanju zunanjih ministrov držav članic EGS v Bruslju.

Stališče EGS so strnili v formalno izjavo, ki so jo objavili ob zaključku zasedanja in ki se glasi: »Očitno je nemogoče uspešno voditi politiko liberalizacije svetovne izmenjave brez istočasne prizadevanja za uvedbo takega monetarnega sistema, ki bi obvaroval svetovno gospodarstvo pred pretresi in neravnovesji, kakršna so se pojavila v zadnjem času. Ministri — se nadaljuje izjava — bodo ob odprtju in med trajanjem pogajanj imeli pred očmi naslednjo ugotovitev: da prizadevanja na trgovinskem sektorju predpostav-

ljajo obstoj perspektiv za uvedbo pravičnega in trajnega monetarnega sistema».

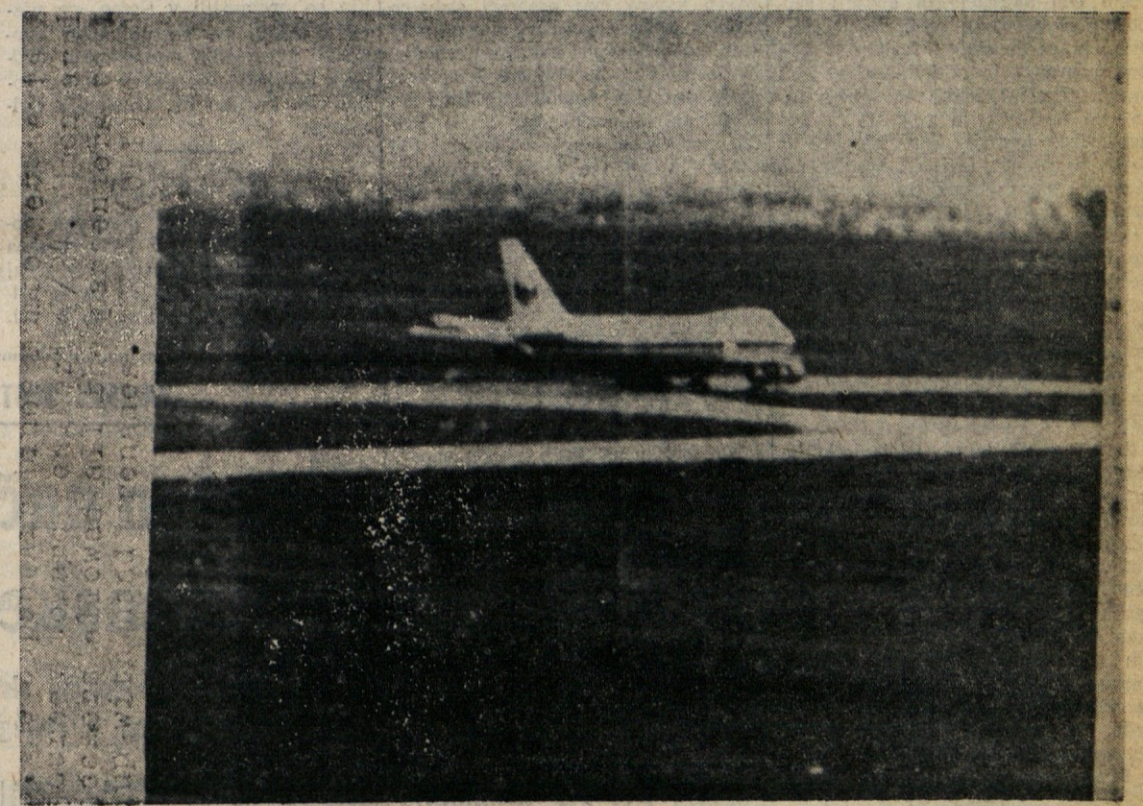
Že sama nekoliko meglena formulacija izjave pravi, da je šlo za težaven kompromis med stališčem Francije in stališči ostalih evropskih držav. Francija je namreč zahtevala, naj bi EGS postavila kot pogoj za začetek trgovinskih pogajanj dejansko devalvacijo dolarja. Zunanji minister Jobert, ki je vodil francosko delegacijo na bruseljskem zasedanju, je privolil v kompromisno rešitev, istočasno pa je zahteval, naj se vpiše v zapisnik stališče Francije: »Ne bi bilo realistično — to je uradno stališče pariške vlade — začeti konkretna pogajanja za višjo stopnjo liberalizacije svetovne trgovine, dokler ne bodo sprejeti ustrezni ukrepi, ki naj zagotovijo, da bodo valutne borze dejansko odražale denarne paritete, ki so bile skup-

no določene ob priliki zadnjih uradnih sprememb.« Francoski torej zavzemajo za povratek kotacije dolarja na raven, o kateri so se dogovorili marca v Parizu na konferenci deseterice. Od takrat, je poudaril Jobert na zasedanju zunanjih ministrov, je dolar izgubil več kot 13 odstotkov svoje vrednosti.

Zunanji ministri so tudi preučili predloga danske delegacije za zaščito potrošnikov in za preureditev mnogonacionalnih družb ter postavili poročilo komisarja za poljedelstvo Lardinois o pogovorih, ki jih je imel v Washingtonu glede omejitve uvoza sojinih semen iz Evrope.

Na sliki: pogovor med zahodno-nemskim zunanjim ministrom Scheelom (levo) in francoskim zunanjim ministrom Jobertom med zasedanjem zunanjih ministrov držav članic EGS.

Boeing razstreljen v Bengaziju

Preusmeritev japonskega potniškega letala se je zaključila na libijskem letališču v Bengaziju. Gusarji so najprej izpustili potnike in posadko, nato pa razstrelili letalo z ročnimi bombami. Na sliki »Jumbo« jeta med včerajšnjim postankom v Damasku. Podrobno poročilo podajamo na 6. strani

Danes polaganje vencev na spomenike padlim jutri manifestacija na šentjakobskem trgu

Poziv enotnega antifašističnega odbora k budnosti

Padec fašizma, zgodovinski dogodek, ki je zaključil eno najtemnejših obdobij italijanske zgodovine ter predvsem eno najtemnejših obdobij zgodovine slovenskega primorskega ljudstva, ki ga je skušal fašizem z najhujšimi in odvratnimi sredstvi zaslužiti ali uničiti, predstavlja zato eno najsvetlejših poglavij te iste zgodovine, ker je bilo zapisano s krvjo tisočev antifašistov, borcev, političnih preganjanecv in internirancv. Ta dogodek je danes, po tridesetih letih, še posebno pomemben, kajti še vedno se, kljub poraznim in nepozabnim izkušnjam mračnega predvojnega in medvojnega obdobja, dvigajo v Italiji sile, ki bi spet rade premaknile kolo zgodovine nazaj v stotletja. Takšnemu poskusu preokreta na desno smo bili priča pred nedavnim celotno na vladni ravni.

Zaradi vsega tega predstavljajo letošnje polaganje vencev, ki jih prirejajo razne tržske demokratične in antifašistične organizacije ob proslavi 30. obletnice padca fašizma, nekaj več kot zgolj obujanje slavnih spominov. Manifestacije želijo predvsem prikazati nujnost, da se z odločnim nastopom delovnih množic in vseh naprednih sil prepreči poskus reakcionarnih krogov v Italiji in v tujini za vzpostavitev takšnega družbenega reda, ki spominja na najtemnejša obdobja zgodovine. Enotni odbor proti fašizmu in zatiranju v Trstu je ob

tem izdal letak, v katerem poziva vse prebivalstvo, naj bo nad demokracijo pridobitvami in nad republiško ustavo, naj prepreči sleherni fašistični prevratniški nameri ter vabi na protifašistično manifestacijo, ki bo jutri ob 20. uri na šentjakobskem trgu. Na manifestaciji bodo govorili številni svetovalec Mario Bettoni, partizanski komisar Giovanni Padovan - Vanni ter člani antifašističnega odbora Sabina Benedetti ter Duško Udovič. Poleg tega bodo predvajali film o odbojniškem gibanju »Vsi domov«.

V okviru proslav ob 30. obletnici padca fašizma bodo istočasno počastili spornih žrtev nacifašizma ob spomenikih v vseh krajih naše pokrajine. Polaganje vencev bo danes med 18. in 20.30. Potniki te manifestacije so partizanski združenje ANPI, Zveza bivših političnih preganjanecv, Zveza bivših internirancv ter mladinske antifašistične organizacije. Prireditelji vabijo vse demokratične prebivalstvo naj se teh manifestacij udeleži, obenem pa ga poziva naj bo v teh dneh budno pred morebitnimi protidemoškimi dejavnostmi fašističnih skrajnežev, ki so se pred nedavnim oglašili z onemogočanjem zidov z ruskimi in ključastimi križi po slovenskih vaseh, v nedolgi pa s provokacijskimi atakami na dve mestni vojašnici.

Sekcija PSI «G. Brodolini» ob obletnici padca fašizma

Tajništvo sekcije PSI «G. Brodolini» pri Sv. Soboti je ob obletnici padca fašizma in diktature izdalo proglas, v katerem se klanja vsem tistim, ki so padli in ki so bili preganjeni, ker so se borili za svobodo. Tajništvo sekcije obseja nasilje in pričakuje od nove vlade leve sredine, kot tudi od krajevnih oblasti, da bodo budno pazili in odločno ukrepali v zaščito demokracije in svobode, ki jih je zavajalo ljudstvo. Ta napor je potreben, da sedanje in bodoče generacije ne bodo nikoli poznale zatiranja, tiranije in terorja diktature.

Dr. Antonio Di Lorenzo novi tržski prefekt in vladni komisar F.-J.K.

Na predlog ministra za notranje zadeve Taviani je ministrski svet odločil številne prejemstvene višjih državnih funkcionarjev. Med drugimi je ministrski svet imenoval dr. Antonio Di Lorenzo, ki je služboval v Pordenonu, za prefekta in vladnega komisarja za deželo Furlanijo - Julijsko krajino, kar pomeni, da bo zamenjal dosedanjega prefekta v Trstu dr. Nicolò Abbrescia. Ni znano kam in če se pre-

estili dr. Abbrescia.

Dosedanega namestnika vladnega komisarja dr. Sebastiana Micellija so premetili v Como, na njegovo mesto pa so na novo imenovali s funkcijo namestnika vladnega komisarja za deželo Furlanijo - Julijsko krajino dr. Giuseppe Calvanija.

OBVESTILO

Uprava Slovenskega dijaškega doma «Srečko Kosovel» v Trstu obvešča vse dijake, ki so se vpisali v tečaj za popravne izpite, da se bo ta prišel v ponedeljek, 30. t.m. ob 8. uri.

Zanimiv sestanek med pokrajino, občino in univerzo

Obsežen načrt o preureditvi področja pokrajinske psihiatrične bolnišnice

V skladu z modernim sistemom zdravljenja umskih bolnikov bodo več paviljonov predali univerzi - Posegi Zanettija, Basaglie, De Ferre, Guaccija in Spaccinija

Na pobudo predsednika tržske pokrajine Zanettija je bil včeraj popoldne v veliki dvorani tržske trgovske zbornice zanimiv sestanek o preureditvi pokrajinske bolnišnice, o novih metodah zdravljenja umskih bolnikov in o uporabi razpoložljivega prostora. Na sestanku so poleg predsednika pokrajine spregovorili še ravnatelj bolnišnice prof. Basaglia, rektor De Ferre, predstavnik univerze prof. Guacci, arhitekt Bellavitis in končno tržski zupan Spaccini.

Zanetti je uvodoma orisal namen sestanka in je dejal, da je pokrajina v zvezi z novim zdravstvenim sistemom pri Sv. Ivanu želela vrniti to področje mestu. Pokrajina je že odobrila nov zdravstveni program, ki pomeni, da se bolnike vrne v javno življenje, s tem pa se bistveno zmanjša število bolnikov, ki so potrebni stalne nege v bolnišnici. Zaradi tega tudi ni več potrebna tradicionalna «cittadella». Celotno področje pokrajine so razdelili na pet zdravstvenih področij, kjer bodo nudili ustrezno zdravstveno oskrbo, s tem pa so se preskoki trde uprave med pokrajino in prešli na področje pristojnosti občine, zaradi česar je nujno medsebojno sodelovanje. Pokrajina torej razpolaga s pomembno dobrino, ki jo predstavljajo posojila in obsežne zelene površine in je mnenja, da se lahko te dobrine izkoristijo samo v javno korist ter predlaga, da jih preda univerzi.

Prof. Basaglia je nato govoril o Arhitekti, ki je izdelal načrt preureditve celotnega področja psihiatrične bolnišnice, je poudaril, da se je z modernim razvojem mesto vedno bolj razbijalo na sektorje in specializacije. Tako je bilo tudi glede osnovne zgradbe, da je treba eno celoto spraviti na varno in ta bo priložnost za prenovitev celotnega zdravstvenega sistema. Arhitekt Bellavitis je nato s pomočjo diapozitivov prikazal sedanje stanje bolnišnice in osnovnih smernic, ki so vodile graditelje 1908. leta. Orisal je tudi nekatere konkretne programe, da bi celoten prostor približal mestu, za kar predvideva gradnjo ozroma odprtje nove ceste, ki jo jih preda univerzi.

Rektor univerze De Ferre je obravnaval hipotezo razvoja univerze in je ugotovil, da je en pol, kjer je univerzitetno središče, že zaseden. Univerza se bo sedaj lahko razvijala na drugem polu, ki ga predstavlja Katinara z medicinsko, farmacevtsko in nekaterimi naravnoslovnimi fakultetami in v Sesljanu, kjer naj se razvije znanstveno raziskovalno delo. Med obema poloma, sedanjim univerzo in Katinaro, pa načrtujejo «urejeno os» in prav zato jim je kot nalašč prišel predlog pokrajine, da bi prevzeli paviljone v psihiatrični bolnišnici. Sedaj ima univerza 12.000 študentov, predvidevajo, da jih bo kmalu 18 tisoč, zaradi česar je treba zgraditi študentske domove. Sedaj sta samo dva in na področju bolnišnice bi bili idealni pogoji za tretji dom.

V imenu univerze je nato te načrte še podrobneje obdelal prof. Guacci, ki je dejal, da je med obema poloma razdalja relativno kratka, samo četrte ure z avtobusom. Na tem področju so že našli nekaj razpoložljivih zemljišč, ki pa jih je žal premalo. Predlog pokrajine je navdušujoč, saj bi sedanjim paviljoni, ki niso več ustrezni za zdravstveno zaščito, bili idealni za raziskovalno delo in kot nalašč za biološki inštitut. Univerza si želi, da bi se predlog pokrajine uresničil čimprej in to tudi zaradi gradnje študentskih domov, ki jih potrebujejo osem.

Zupan Spaccini je orisal urbanistični načrt in perspektive razvoja, ki jih predvideva. Dejalo je, da so že takrat predvidevali razvoj univerze na Katinari. Sedanj predlog pokrajine bo omogočil, da se na

strokovnjaki, ki bodo dokončno izdelali politični in upravni sporazum deželne uprave.

Po teh vesteh se bodo v petek sestala deželna vodstva strank leve sredine, ki bodo dokončno sklepeala o proračunu. Kot smo že poročali, se bo deželni svet sestal v ponedeljek ob 16. uri, ko se na dnevnem redu izlozitev predsednika, 12 odbornikov in dveh namestnikov. Sporazum morda predvideva, da zvišajo število odbornikov za dva, vendar tega sedaj še ne morejo narediti, ker mora deželni svet sprejeti prejšnji zakon, za kar je potreben dober mesec dni, ker morajo zakon potrditi nadzorne vladne oblasti.

Predsedničniji je bila v čitalnici Narodne in študijske knjižnice v Trstu seja njenega upravnega odbora. Po pregledu izvajanja sklepov, sprejetih na odborovih seji 14. maja t.l. in na skupni seji odbora NŠK z izvršnim odborom SKGZ 4. junija t.l., je predsednik odbora NŠK poročal o poteku reševanja vloge za adaptacijo novih prostorov NŠK v Ul. sv. Frančiška 20, ki jo je odbor NŠK vložil konec lanskega leta preko urada tržske pokrajine. Vloga je vsebovala prošnjo, da bi deželni odbor Furlanije - Julijske krajine zajamčil Narodni in študijski knjižnici vse tiste ugodnosti, ki jih za »javno koristne ustanove« predvideva deželni zakon št. 23 iz leta 1966 glede obresti in zadevnega jamstva za vračanje dolgoročnih posojil. Tržska hranilnica (Cassa di Risparmio) je bila namreč pripravljena odobriti Narodni in študijski knjižnici dolgoročno posojilo, tako je sporocila na ustrezno prošnjo NŠK njenemu odboru 2. novembra lani, v znesku 53 milijonov lir, toda s pogojem, da bi bila NŠK deželna ugodnosti omenjenega deželnega zakona za adaptacijo omenjenih novih prostorov.

Predsednik odbora NŠK je predvčerajšnjim prisotnim odbornikom poročal o korakih, ki sta jih s tem v zvezi on in tajnik storila pri predstavljanju tržske pokrajine in pri deželni nem odboru za javna dela kakor tudi pri nekaterih drugih uradih in osebnostih. Nato je povedal, da ga je (na njegovo vprašanje) uradnik deželnega odbornstva za javna dela 11. julija letos po telefonu obvestil, da je deželni odbor omenjeno prošnjo NŠK pred nekaj dnevi v zvezi z adaptacijo novih prostorov zavrnil. Uradnik je pri tem navedel kot vzrok zavrnitve »pomankanje fondov«. Vendar pa odbor NŠK doslej še ni prejel tudi pisane obvestila o tej neopredeljenosti. Neugodni rešitvi prošnje. Neugodna rešitev je namreč tem bolj nepričakovana, ker sta bila predsednik in tajnik NŠK deležna med omenjenimi obiski takih obljub, ki so v nasprotju z neugodno rešitvijo prošnje. Še bolj pa v nasprotju z javni izjavi mnogih odgovornih predstavnikov ne samo krajevnih oblasti glede ravnanja s Slovenci v Italiji in njihovimi ustanovami.

Na omenjeni seji ni odbor NŠK v zvezi s tem sprejel še nobenega odločnega sklepa, kar čaka še na pisnem sporočilu in obrazložitev deželnega odbornstva za javna dela in ker seja splošno pille udeležbe odbornikov ni bila sklepna. Pač pa je na seji naletel na soglasno odobravanje predloga, da odbor prošnjo za adaptacijo novih prostorov v Ul. sv. Frančiška 20 ponovno vložil v prepričanju, da bo vsaj prihodnje leto ugodno rešen. V nasprotnem primeru bi moral odbor seveda iskati druge načine reševanja tako perečega vprašanja prostorov. Reševanje tega vprašanja je namreč postalo prav zares neodložljivo.

Z VČERAŠNJEGA OBISKA V ZGONIKU

Za zgonske kmetovalce je dež prišel pravočasno

Vinogradniki pričakujejo dobro letino - Težave z vodovodno napeljavo

Včeraj dopoldne so se kmetje v Zgoniku nezaupljivo ozirali proti temnim oblakom na zahodu, kajti vreme jih je že velikokrat ukanilo, saj se pogosto zgodi, da se blagodejni dež izogne njihovuemu kraju ali pa samo ovlaži izsušeno zemljo. Tokrat pa jim je bila sreča naklonjena, in popoldne je pričel močno deževati. Razmere sicer še niso bile kritične, vendar je dež koristil predvsem živinorejcem, kajti spričo suhe pomladi je sena zelo malo. Včerašnji dež pa bo pripomogel, da bo druga kosa izdatnejša. Kmetje, ki se rešijo živine, nadomestijo primanjkljaj tako, da kosijo na travnikih tistih vaščanov, ki so živinorejcem opustili ali pa so število živine občutno zmanjšali. Gre torej za pojav, ki ga je opazil tudi v drugih krajih na Krasu. Kmetje obdelujejo starejši ljudje, ker se mladi raje zaposlijo v mestu. Zato v vaseh primanjkuje delovne sile, krčijo se obdelovalne površine in manjša se število goveje živine. Po besedah kmeta Mira Žigona iz Zgonika je upadanje števila živine zanesljivo pokazatelj zmiranja kmetijstva v kraških vaseh. Ta proces pa je imel za tamkajšnje Slovence neprijetno posledico, kajti mnogo opuščenih pašnikov so kupili ter si tam postavili hiše ljudje druge etnične pripadnosti, s čimer pa je ogrožena homogenost in samobitnost slovenske skupnosti.

Vzroke, da živinorejca nazaduje, je treba iskati tudi v tem, da so odkupne cene mleka in mesa zelo nizke, na drugi strani pa cene krmi stalno naraščajo, tako da mnogim kmetom živinorejca ne prinaša željenih materialnih koristi. Kmetje nizke cene mleka, ki znaša 98 lir če vsebuje 3,3 odst. maščobe, vsak procent maščobe navzgor plačajo z liro več, vsak procent navzdol z dvema lirama manj. Takšno plačevanje upravičeno ni po volji kmetom ki menijo, da bi morali prejemati več denarja za mleko, ki presega omenjeni procent maščobe.

Za prebivalce Zgonika je za skrbljivo tudi problem vode, saj je sedanj

IZLETI

SPDT organizira 5. avgusta 1973 izlet z avtobusom na Mangart. Vpisovanje v Ul. Geppa 9 pri Norči Zavadi 1. avgusta.

SPDT priredi od 4. do 14. avgusta skupinski večdnevni izlet v Dolomite - skupina Brenta. Prijave in informacije pri Norči, Ul. Geppa 9.

PD Ivan Grbec iz Šklednja priredi 15. avgusta izlet v Brezje in na Jezersko. Vpisovanje v društvenih prostorih vsak dan ob 18. do 20. ure.

Tradicionalni izlet v Trnovski gozd (koča na Cavnju), ki ga organizira Zveza partizanov Opčine, bo 29. julija. Nadaljuje se vpisovanje samo za udeležence z osebnimi avtomobili pri »Pohistu Renar«, Proseška ulica št. 3, Opčina. Vsakdo naj prinese s seboj sporcijo.

Mali Dejan Versa se je vrnil domov

Mali Dejan Versa, žrtev strahovite nesreče na železniškem prelazu pod Krizem, je spet doma. Njegovo zdravstveno stanje se je v zadnjem tednu tako izboljšalo, da so zdravniki najprej izjavili, da je povsem izven nevarnosti, v ponedeljek pa so se odločili, da ga odpustijo iz bolnišnice, in postal toliko duševnega in telesnega trpljenja. Mladi Dejanov organizem je pač prestopal hudo preizkušnjo in sedaj vse kaže, da se bo v kratkem lahko spet povsem vključil v normalno življenje. Ostal bo le neizbrisen spomin na tragično nesrečo, pri kateri je izgubil očeta, in ostaja skrb na mamo Nado, ki še vedno leži s hudimi poškodbami v oddelku za reševanje.

Danes zaključek pogajanj za obnovitev deželne uprave

Deželni tajniki in načelniki skupin leve sredine se bodo danes dogovorili še o sestavi odbora

Včeraj so se dopoldne in popoldne nadaljevala pogajanja med strankami leve sredine o sestavi programa in odbora deželne uprave. Popoldne so se na ločenem sestanku srečali deželni tajniki in načelniki skupin štirih strank.

Pogajanja se bodo danes nadaljevala in kaže, da so že v zaključni fazi. Po neuradnih vesteh se bodo namreč danes ponovno sestali deželni tajniki in načelniki skupin: Tonutti in Del Gobbo za KD, Tringale in Pitoni za PSI, Lonza in Del Mas za PSDI ter Del Re in Mauro za PRI, ki se bodo dokončno dogovorili o sestavi odbora. Istočasno pa se bodo sestali tudi drugi člani delegacij

in strokovnjaki, ki bodo dokončno izdelali politični in upravni sporazum deželne uprave.

Po teh vesteh se bodo v petek sestala deželna vodstva strank leve sredine, ki bodo dokončno sklepeala o proračunu. Kot smo že poročali, se bo deželni svet sestal v ponedeljek ob 16. uri, ko se na dnevnem redu izlozitev predsednika, 12 odbornikov in dveh namestnikov. Sporazum morda predvideva, da zvišajo število odbornikov za dva, vendar tega sedaj še ne morejo narediti, ker mora deželni svet sprejeti prejšnji zakon, za kar je potreben dober mesec dni, ker morajo zakon potrditi nadzorne vladne oblasti.

Predsedničniji je bila v čitalnici Narodne in študijske knjižnice v Trstu seja njenega upravnega odbora. Po pregledu izvajanja sklepov, sprejetih na odborovih seji 14. maja t.l. in na skupni seji odbora NŠK z izvršnim odborom SKGZ 4. junija t.l., je predsednik odbora NŠK poročal o poteku reševanja vloge za adaptacijo novih prostorov NŠK v Ul. sv. Frančiška 20, ki jo je odbor NŠK vložil konec lanskega leta preko urada tržske pokrajine. Vloga je vsebovala prošnjo, da bi deželni odbor Furlanije - Julijske krajine zajamčil Narodni in študijski knjižnici vse tiste ugodnosti, ki jih za »javno koristne ustanove« predvideva deželni zakon št. 23 iz leta 1966 glede obresti in zadevnega jamstva za vračanje dolgoročnih posojil. Tržska hranilnica (Cassa di Risparmio) je bila namreč pripravljena odobriti Narodni in študijski knjižnici dolgoročno posojilo, tako je sporocila na ustrezno prošnjo NŠK njenemu odboru 2. novembra lani, v znesku 53 milijonov lir, toda s pogojem, da bi bila NŠK deželna ugodnosti omenjenega deželnega zakona za adaptacijo omenjenih novih prostorov.

Predsednik odbora NŠK je predvčerajšnjim prisotnim odbornikom poročal o korakih, ki sta jih s tem v zvezi on in tajnik storila pri predstavljanju tržske pokrajine in pri deželni nem odboru za javna dela kakor tudi pri nekaterih drugih uradih in osebnostih. Nato je povedal, da ga je (na njegovo vprašanje) uradnik deželnega odbornstva za javna dela 11. julija letos po telefonu obvestil, da je deželni odbor omenjeno prošnjo NŠK pred nekaj dnevi v zvezi z adaptacijo novih prostorov zavrnil. Uradnik je pri tem navedel kot vzrok zavrnitve »pomankanje fondov«. Vendar pa odbor NŠK doslej še ni prejel tudi pisane obvestila o tej neopredeljenosti. Neugodni rešitvi prošnje. Neugodna rešitev je namreč tem bolj nepričakovana, ker sta bila predsednik in tajnik NŠK deležna med omenjenimi obiski takih obljub, ki so v nasprotju z neugodno rešitvijo prošnje. Še bolj pa v nasprotju z javni izjavi mnogih odgovornih predstavnikov ne samo krajevnih oblasti glede ravnanja s Slovenci v Italiji in njihovimi ustanovami.

Na omenjeni seji ni odbor NŠK v zvezi s tem sprejel še nobenega odločnega sklepa, kar čaka še na pisnem sporočilu in obrazložitev deželnega odbornstva za javna dela in ker seja splošno pille udeležbe odbornikov ni bila sklepna. Pač pa je na seji naletel na soglasno odobravanje predloga, da odbor prošnjo za adaptacijo novih prostorov v Ul. sv. Frančiška 20 ponovno vložil v prepričanju, da bo vsaj prihodnje leto ugodno rešen. V nasprotnem primeru bi moral odbor seveda iskati druge načine reševanja tako perečega vprašanja prostorov. Reševanje tega vprašanja je namreč postalo prav zares neodložljivo.

Z VČERAŠNJEGA OBISKA V ZGONIKU

Za zgonske kmetovalce je dež prišel pravočasno

Vinogradniki pričakujejo dobro letino - Težave z vodovodno napeljavo

Včeraj dopoldne so se kmetje v Zgoniku nezaupljivo ozirali proti temnim oblakom na zahodu, kajti vreme jih je že velikokrat ukanilo, saj se pogosto zgodi, da se blagodejni dež izogne njihovuemu kraju ali pa samo ovlaži izsušeno zemljo. Tokrat pa jim je bila sreča naklonjena, in popoldne je pričel močno deževati. Razmere sicer še niso bile kritične, vendar je dež koristil predvsem živinorejcem, kajti spričo suhe pomladi je sena zelo malo. Včerašnji dež pa bo pripomogel, da bo druga kosa izdatnejša. Kmetje, ki se rešijo živine, nadomestijo primanjkljaj tako, da kosijo na travnikih tistih vaščanov, ki so živinorejcem opustili ali pa so število živine občutno zmanjšali. Gre torej za pojav, ki ga je opazil tudi v drugih krajih na Krasu. Kmetje obdelujejo starejši ljudje, ker se mladi raje zaposlijo v mestu. Zato v vaseh primanjkuje delovne sile, krčijo se obdelovalne površine in manjša se število goveje živine. Po besedah kmeta Mira Žigona iz Zgonika je upadanje števila živine zanesljivo pokazatelj zmiranja kmetijstva v kraških vaseh. Ta proces pa je imel za tamkajšnje Slovence neprijetno posledico, kajti mnogo opuščenih pašnikov so kupili ter si tam postavili hiše ljudje druge etnične pripadnosti, s čimer pa je ogrožena homogenost in samobitnost slovenske skupnosti.

Vzroke, da živinorejca nazaduje, je treba iskati tudi v tem, da so odkupne cene mleka in mesa zelo nizke, na drugi strani pa cene krmi stalno naraščajo, tako da mnogim kmetom živinorejca ne prinaša željenih materialnih koristi. Kmetje nizke cene mleka, ki znaša 98 lir če vsebuje 3,3 odst. maščobe, vsak procent maščobe navzgor plačajo z liro več, vsak procent navzdol z dvema lirama manj. Takšno plačevanje upravičeno ni po volji kmetom ki menijo, da bi morali prejemati več denarja za mleko, ki presega omenjeni procent maščobe.

Za prebivalce Zgonika je za skrbljivo tudi problem vode, saj je sedanj

IZLETI

SPDT organizira 5. avgusta 1973 izlet z avtobusom na Mangart. Vpisovanje v Ul. Geppa 9 pri Norči Zavadi 1. avgusta.

SPDT priredi od 4. do 14. avgusta skupinski večdnevni izlet v Dolomite - skupina Brenta. Prijave in informacije pri Norči, Ul. Geppa 9.

PD Ivan Grbec iz Šklednja priredi 15. avgusta izlet v Brezje in na Jezersko. Vpisovanje v društvenih prostorih vsak dan ob 18. do 20. ure.

Tradicionalni izlet v Trnovski gozd (koča na Cavnju), ki ga organizira Zveza partizanov Opčine, bo 29. julija. Nadaljuje se vpisovanje samo za udeležence z osebnimi avtomobili pri »Pohistu Renar«, Proseška ulica št. 3, Opčina. Vsakdo naj prinese s seboj sporcijo.

Deželni odbor zavrnil prošnjo za adaptacijo novih prostorov

Odbor NŠK bo - predvidoma - prošnjo ponovno vložil - Gre za dolgoročno posojilo, ki bi ga NŠK najela pri Tržski hranilnici

Predsedničniji je bila v čitalnici Narodne in študijske knjižnice v Trstu seja njenega upravnega odbora. Po pregledu izvajanja sklepov, sprejetih na odborovih seji 14. maja t.l. in na skupni seji odbora NŠK z izvršnim odborom SKGZ 4. junija t.l., je predsednik odbora NŠK poročal o poteku reševanja vloge za adaptacijo novih prostorov NŠK v Ul. sv. Frančiška 20, ki jo je odbor NŠK vložil konec lanskega leta preko urada tržske pokrajine. Vloga je vsebovala prošnjo, da bi deželni odbor Furlanije - Julijske krajine zajamčil Narodni in študijski knjižnici vse tiste ugodnosti, ki jih za »javno koristne ustanove« predvideva deželni zakon št. 23 iz leta 1966 glede obresti in zadevnega jamstva za vračanje dolgoročnih posojil. Tržska hranilnica (Cassa di Risparmio) je bila namreč pripravljena odobriti Narodni in študijski knjižnici dolgoročno posojilo, tako je sporocila na ustrezno prošnjo NŠK njenemu odboru 2. novembra lani, v znesku 53 milijonov lir, toda s pogojem, da bi bila NŠK deželna ugodnosti omenjenega deželnega zakona za adaptacijo omenjenih novih prostorov.

Predsednik odbora NŠK je predvčerajšnjim prisotnim odbornikom poročal o korakih, ki sta jih s tem v zvezi on in tajnik storila pri predstavljanju tržske pokrajine in pri deželni nem odboru za javna dela kakor tudi pri nekaterih drugih uradih in osebnostih. Nato je povedal, da ga je (na njegovo vprašanje) uradnik deželnega odbornstva za javna dela 11. julija letos po telefonu obvestil, da je deželni odbor omenjeno prošnjo NŠK pred nekaj dnevi v zvezi z adaptacijo novih prostorov zavrnil. Uradnik je pri tem navedel kot vzrok zavrnitve »pomankanje fondov«. Vendar pa odbor NŠK doslej še ni prejel tudi pisane obvestila o tej neopredeljenosti. Neugodni rešitvi prošnje. Neugodna rešitev je namreč tem bolj nepričakovana, ker sta bila predsednik in tajnik NŠK deležna med omenjenimi obiski takih obljub, ki so v nasprotju z neugodno rešitvijo prošnje. Še bolj pa v nasprotju z javni izjavi mnogih odgovornih predstavnikov ne samo krajevnih oblasti glede ravnanja s Slovenci v Italiji in njihovimi ustanovami.

Na omenjeni seji ni odbor NŠK v zvezi s tem sprejel še nobenega odločnega sklepa, kar čaka še na pisnem sporočilu in obrazložitev deželnega odbornstva za javna dela in ker seja splošno pille udeležbe odbornikov ni bila sklepna. Pač pa je na seji naletel na soglasno odobravanje predloga, da odbor prošnjo za adaptacijo novih prostorov v Ul. sv. Frančiška 20 ponovno vložil v prepričanju, da bo vsaj prihodnje leto ugodno rešen. V nasprotnem primeru bi moral odbor seveda iskati druge načine reševanja tako perečega vprašanja prostorov. Reševanje tega vprašanja je namreč postalo prav zares neodložljivo.

Z VČERAŠNJEGA OBISKA V ZGONIKU

Za zgonske kmetovalce je dež prišel pravočasno

Vinogradniki pričakujejo dobro letino - Težave z vodovodno napeljavo

Včeraj dopoldne so se kmetje v Zgoniku nezaupljivo ozirali proti temnim oblakom na zahodu, kajti vreme jih je že velikokrat ukanilo, saj se pogosto zgodi, da se blagodejni dež izogne njihovuemu kraju ali pa samo ovlaži izsušeno zemljo. Tokrat pa jim je bila sreča naklonjena, in popoldne je pričel močno deževati. Razmere sicer še niso bile kritične, vendar je dež koristil predvsem živinorejcem, kajti spričo suhe pomladi je sena zelo malo. Včerašnji dež pa bo pripomogel, da bo druga kosa izdatnejša. Kmetje, ki se rešijo živine, nadomestijo primanjkljaj tako, da kosijo na travnikih tistih vaščanov, ki so živinorejcem opustili ali pa so število živine občutno zmanjšali. Gre torej za pojav, ki ga je opazil tudi v drugih krajih na Krasu. Kmetje obdelujejo starejši ljudje, ker se mladi raje zaposlijo v mestu. Zato v vaseh primanjkuje delovne sile, krčijo se obdelovalne površine in manjša se število goveje živine. Po besedah kmeta Mira Žigona iz Zgonika je upadanje števila živine zanesljivo pokazatelj zmiranja kmetijstva v kraških vaseh. Ta proces pa je imel za tamkajšnje Slovence neprijetno posledico, kajti mnogo opuščenih pašnikov so kupili ter si tam postavili hiše ljudje druge etnične pripadnosti, s čimer pa je ogrožena homogenost in samobitnost slovenske skupnosti.

Vzroke, da živinorejca nazaduje, je treba iskati tudi v tem, da so odkupne cene mleka in mesa zelo nizke, na drugi strani pa cene krmi stalno naraščajo, tako da mnogim kmetom živinorejca ne prinaša željenih materialnih koristi. Kmetje nizke cene mleka, ki znaša 98 lir če vsebuje 3,3 odst. maščobe, vsak procent maščobe navzgor plačajo z liro več, vsak procent navzdol z dvema lirama manj. Takšno plačevanje upravičeno ni po volji kmetom ki menijo, da bi morali prejemati več denarja za mleko, ki presega omenjeni procent maščobe.

Za prebivalce Zgonika je za skrbljivo tudi problem vode, saj je sedanj

IZLETI

SPDT organizira 5. avgusta 1973 izlet z avtobusom na Mangart. Vpisovanje v Ul. Geppa 9 pri Norči Zavadi 1. avgusta.

SPDT priredi od 4. do 14. avgusta skupinski večdnevni izlet v Dolomite - skupina Brenta. Prijave in informacije pri Norči, Ul. Geppa 9.

PD Ivan Grbec iz Šklednja priredi 15. avgusta izlet v Brezje in na Jezersko. Vpisovanje v društvenih prostorih vsak dan ob 18. do 20. ure.

Tradicionalni izlet v Trnovski gozd (koča na Cavnju), ki ga organizira Zveza partizanov Opčine, bo 29. julija. Nadaljuje se vpisovanje samo za udeležence z osebnimi avtomobili pri »Pohistu Renar«, Proseška ulica št. 3, Opčina. Vsakdo naj prinese s seboj sporcijo.

Mali Dejan Versa se je vrnil domov

Mali Dejan Versa, žrtv strahovite nesreče na železniškem prelazu pod Krizem, je spet doma. Njegovo zdravstveno stanje se je v zadnjem tednu tako izboljšalo, da so zdravniki najprej izjavili, da je povsem izven nevarnosti, v ponedeljek pa so se odločili, da ga odpustijo iz bolnišnice, in postal toliko duševnega in telesnega trpljenja. Mladi Dejanov organizem je pač prestopal hudo preizkušnjo in sedaj vse kaže

V NABREŽINI OD PETKA DO NEDELJE

Na 2. pokrajinski vinski razstavi na voljo bela, črna vina in teran z vsega področja

Seznam sodelujočih vinogradnikov - V soboto nastop folklornih skupin iz Ljubljane in Tarčenta - V nedeljo bodo podelili nagrade

V petek, 27. julija, ob 18. uri bodo v Nabrežini odprli 2. pokrajinski vinski razstavo domačih vin, ki bo trajala do nedelje zvečer. Po uradni otvoritvi bo imela koncert nabrežinska godba na pihala. V soboto bodo odprli kioske ob 10. uri, ob 16. uri bo v sejni dvorani na županstvu okrogla miza o kmetijstvu in turizmu, ob 18. uri bo spet igrala nabrežinska godba, ob 19. uri bo nastop folklorne skupine «Emona» iz Ljubljane in folklorne skupine «Chino Ermacora» iz Tarčenta, ob 21.30 pa se bo začel ples, na katerem bo igral ansambel «The Lords». V nedeljo bodo kioske odprli tudi ob 10. uri, ob 18. uri pa bo zaključna slovenost s podelitvijo nagrad vinogradnikom za najboljša bela in črna vina ter teran.

Svoje nagrade so do sedaj pripravevali obdobjem od kmetijstva do kmetijstva, opazovalca za rastlinske bolezni, pokrajinska turistična ustanova, Banco di Roma, Istituto Bancario Italiano, Banca Cattolica del Veneto, Tržaška hranilnica (Cassa di Risparmio), Tržaška kreditna banka, ustanova ERSA, miljska občina, Credito Italiano. Na pokrajinski razstavi v Nabrežini bomo lahko pokušali vina z vsega tržaškega področja, od Medje vasi do Miljskih hribov. Nekatera so bila že na krajinskih razstavah, druga pa ne.

Objavljamo seznam vinogradnikov, ki bodo s svojim vinskih pridelkom sodelovali na letošnji pokrajinski vinski razstavi.

Belo vino

Drago Starc, Prosek 552; Viktor Kerševan, Ul. Costalunga 402; Josip Stopar, Ul. Antico 13; Alojz Debelis, Ul. Ventura 29; Ivan Sedmak, Križ 161; Mario Svab, Križ 344; Kamil Kosa, Križ 38; Boris Bandi, Prebened 24; Anton Bandi, Prebened 22; Mario Canziani, Dolina 141; Giuseppe Scheriani, Darsella 20; Mario Gracogna, Darsella 19; Mario Lenardon, Pisciolo 37; Giuseppe Cereani, Korosci 91; Karlo Stofa, Salež 46; Miroslav Zigon, Zgonik 36; Ivo Kralj, Slivno 9; Mirko Kosuta, Križ 19; Avgust Radečič, Medja vas 10; Mirko Radović, Nabrežina 67.

Črno vino

Anton Škerk, Kontovel 235; Josip Sancin, Dolina 112; Mario Lenardon, Pisciolo 37; Giuseppe Cereani, Korosci 91; Stanislav Milčič, Zgonik 34; Leonard Grilanc, Salež 23; Stanko Gruden, Mavhine 11; Mirko Radović, Nabrežina 67; Stanislav Caharja, Nabrežina 63.

Teran

Zdravko Bizjak, Col 10; Mirko Guštin, Replen 54; Emil Purčič, Replen 15; Alojz Milčič, Replen 49; Ivan Guštin, Replen 71.

Omenimo naj še, da bo dobro poskrbljeno tudi za hrano: prsut, sir, goiač, vampi, piščanci, ribe, čevapčiči. S tem se bodo zaključile letošnje vinske razstave na Tržaškem.

Širša nadzorna akcija policijskih organov

Po nalogu notranjega ministrstva je osebe tržaške kvesture, orožniških postaj ter finančnih stražnikov izvedlo v noči med ponedeljkom in torekom širšo nadzorno akcijo v okviru načrtov za preprečevanje kriminala.

Agenti javne varnosti, orožniki, finančni stražniki ter agenti prometne policije so tako med 22. uro v ponedeljek in 2. uro v torek postavili številne cestne bloke na glavni križiščih ob izhodu iz mesta. Pri tem so identificirali 8.767 ljudi, od teh 3.151 tujih turistov, ki so ob tistih urah potovali po naših cestah. Obenem so pregledali

Prispeljate za DIJAŠKO MATICO!

DESET DNI NA DEBELEM RTIČU

Učenci ilirskobistriških šol ob morju s knjigo in peresom

Skoraj 90 odstotkov učencev se je naučilo plavanja

Že v začetku šolskega leta je bila pri Temeljni izobraževalni komisiji v Ilirski Bistrici imenovana komisija za organizacijo letniške šole v naravi. Tako, posebna oblika izobraževalnega dela, je bila doslej že nekajkrat organizirana, vendar je bila manj popolna in je vključila manjše število učencev. Letos so bili vključeni v šolo v naravi učenci četirih razredov vseh osnovnih in podružničnih šol, tako da je 10 dni letoval ob knjigi 164 učencev. Pouk so nadaljevali po običajnih učnih programih in se učili matematike, slovenščine in drugih predmetov, prosti čas pa so izkoristili za pouk plavanja ter z raznimi igrami. Osnovni namen pa je bil naučiti plavanja čim več učencev. Prvi preizkus znanja v plavanju je bil pokazal, da je bilo v vseh četirih razredih le 34 odstotkov plavalcev, iz podružničnih šol pa ni bilo nobenega. Največ o vsem tem pove potekala, da je ob koncu letovanja znalo za sile plavati kar 90 odstotkov vseh.

Letovanje in šola je vodilo 10 učiteljev ter sedem zunanjih sodelavcev,

3.75 avtomobilov in 85 javnih lokalo. V tej akciji so prisodili skupno 24 raznih glob ter 76 glob zaradi prekrškov zoper cestni zakonik. Nadzorno preiskavo so razdelili tudi na mestne in okoliške hotele, kjer so obiskali 30 bivališč za turiste.

Natečaj pokrajine

Pokrajinska uprava je razpisala natečaj z naslovi in izpiti za dve mestni asistenta na kemihem oddelku pokrajinskega laboratorija za higieno in profilasiko. Interesenti lahko predložijo prošnjo do 15. septembra skupno s predpisanimi dokumenti. Natečaja se lahko udeležijo italijanski državljani, ki imajo univerzitetno diplomiro iz kemije ali kemije in farmaceutike ter habilitacijo za opravljanje poklica in nimajo več kot 35 let.

Za informacije naj se interesi

PO NEURJU V FURLANJI IN BENEŠKI SLOVENIJI

Nujno potrebna deželna pomoč prizadetim družinam

Delegacija županov pri odborniku Comelliju

Po seji deželnega sveta v ponedeljek popoldne je deželni odbor za kmetijstvo odv. Comelli, ki je kandidat za novega predsednika deželnega odbora, sprejel delegacijo županov in javnih upraviteljev s področji, ki so bila hudo prizadeta zaradi neurja in toče, 17. julija in naslednje dni.

Gre za občine ob gornjem Tilmantu, v Furlanji in v Beneški Sloveniji, kjer je toča uničila dober del pridelka. Sestanka in razgovor z župani so se udeležili tudi odborniki Giust ter deželni svetovalec Bianchini, Cogo, Dal Mas in Persello.

Občinski upravitelji so odv. Comelliju prikazali resen položaj in škodo v posameznih občinah ter so poudarili nujnost primernih posegov in podpore dežele prizadetim družinam. Odbornik Comelli je dejal, da se strinja z oceno velike škode in težavnega položaja. Povečanje zbiranja podatkov in ocenjuje škodo, tako v zvezi s posegi na podlagi deželnih zakonov, kakor tudi v zvezi s prispevki, ki jih predvideva vsedržišni zakon v takih primerih. Odv. Comelli je tudi zagotovil, da bo deželna uprava pospešila predpisani postopek in da bodo deželni uradi sodelovali v občinskih upravah pri zbiranju podatkov in določitvi prizadetih družin.

Dogodivščina Rimljana v našem mestu

Med perfidno igro kdo bo koga je bil včeraj skupil 51-letni rimski pomorščak Natalino Pischeda, ki je prišel predvčerajšnjim v naše mesto na zdravniški pregled. Ker se je po mestu dolgočasil, se je ka, rade vaje izdal vabilu neke prostitutke, ki naj bi bila po njegovem mnenju madžarskega rodu ter približne starosti tridesetih let. Povabila ga je v svoje začasno bivališče, Rimljan je seveda mastno plačal uslugo, na kar sta opravljeno kupčijo zalula v nekem mestnem lokalu. Ko sta lokal zapustila, se je pripetilo nepričakovano: plavalas ženska je nenadoma izginila za prvim vogalom in Pischeda jo ni več došel. Pravo presenečenje je sledilo, ko je nadobudni pomorščak pogledal v listnico in ugotovil, da ni v njej več tih desetisočakov. Ogorčen in razburjen je ubral pot na kvosturo. Agenti so seveda opravili svoje. Pregledali so nekaj mestnih četrti, a

obrnejo na tajišstvo pokrajine, Ul. Geppa 21/III. nad. ob ponedeljek, srediha in petkih od 10. do 12. ure.

VAŽNO OBVESTILO KMEČKE ZVEZE DVOLASTNIKOM

Kmečka zveza opozarja dvolastnike, ki nameravajo sekati drva na jugoslovanskem področju, naj pravčasno predložijo prošnjo. V ta namen naj se javijo v pisarni Kmečke zveze - Ul. Cicerone, 8/b, pritišče med uradnimi urami (od 8. do 14. ob četrtkih od 8. do 12. in od 15. do 18. ure). S seboj naj prinesejo dvolastniško knjižico ter številke parcel. Poleg osebnih podatkov je namreč treba navesti v prošnjo številko parcele, na kateri nameravajo sekati, katastrsko občino, pod katero parcela spada ter površino parcele in količino drv. Prošnje bomo sprejemali do 28. julija.

Tajišstvo KZ

DR. JOŽA VILFAN NA SVEČANOSTI V ČEPOVANU

«V naši politično-kulturni zgodovini ima dr. Karel Podgornik zelo važno mesto»

Govorila sta tudi Branko Marušič in dr. ing. France Adamič - Trem znanim članom družine Podgornik je Klub starih goriških študentov odkril spominsko ploščo

V okviru domačega kmečkega praznika so imeli v nedeljo, 22. julija v Čepovanu se vrsto drugih zanimivih prireditve. Za nas, Slovence v zamejstvu je zlasti pomembno odkritje spominske plošče trem znanim čepovanim rojakom, ki so nosili ime Podgornik in ki so vsi reljefno povezani z zgodovino goriških Slovencev ter so dolga leta svojega življenja preživeli prav tu v Gorici. Škoda le, da je vrsta drugih prireditev, v katerih so bili zamejci ta dan soudeleženi, prenečla, da bi prišlo v Čepovan k temu odkritju več ljudi s te strani državne meje. Ljudi ob odkritju plošče je bilo veliko. K temu je pripomogla osebnost ljudi, ki so bili ta dan počasnici, pripomogla je osebnost govornikov, pripomoglo je tudi dejstvo, da je bila prva tovrstna prireditev v Čepovanu.

Spominsko ploščo so odkrili na hiši št. 51 v Čepovanu, ki je bila nekoč last družine Podgornik, danes pa družine Plesničar. Zaradi tega je ploščo tudi odkril lastnik hiše Pavel Plesničar, ki je tudi obljubil, da jo bo skrbno čuval.

Prireditve je pripravil Klub starih goriških študentov, ki ima veliko zaslug pri obujanju spomina na velike moze naše preteklosti. Zaradi tega je svečanost vodil nemurni predsednik kluba France Gorič. Svoj govor je pričel s spominom na tolminski punt: med razčetrjenimi puntarji na goriškem Travniku je bil tudi čepovanski rojak Matija Podgornik. Omenil je nato na kratko ostale tri počasce. Nekaj pesmi je nato zapel zbor gasilcev iz Opjatje, ki ga sestavljajo v glavnem rojaki iz Čepovana.

Ravnatelj goriškega muzeja Branko Marušič je nato orisal lik prvega med počasčeni, Franca Podgornika, ki je bil urednik, časnikar in velik propagandist vseslovenske ideje. Rodil se je leta 1845, maturiral je v Gorici kot odličnjak, v petem razredu normalke je nastopil s slovenskim govorom, kar je bilo za takratne razmere novost. Franc Podgornik, stric Karla in Antona, je povsod, kjer je deloval, vnel propagandno vseslovensko idejo, čeprav na utopični način. Sodeloval je pri številnih časopisih, nekaj časa je urejeval tudi goriško «Sočo».

Dr. Joža Vilfan, poslanec beograjskega Zbora narodov, sin poslanca v rimskem parlamentu, je orisal lik dr. Karla Podgornika, ki je bil za poslanca v rimskem parlamentu skupno s poslanci Vilfanom, Šekom in Lavrenčičem. Podgornik je poznal osebo, zaradi česar je bil njegov govor odkrit, poln človeške topline. «Pomena dr. Karla Podgornika ne bo nikdar zbrisala človeška minljivost», je dejal dr. Vilfan. «Dal je velik delež v uveljavljanju slovenske samostojnosti, tako pred prvo svetovno vojno, ko je bil predsednik Kluba slovenskih poslancev v goriškem ženskem zboru, tako po drugi svetovni vojni, ko je bil predsednik Slo. venskega narodnega sveta v Gorici, tako po letu 1921, ko je bil izvoljen za poslanca v rimski parlament, tako leta 1947, ko je bil izvoljen za predsednika Demokratske fronte Slovencev. Štiri desetletja je bil neposredni predstavnik goriških Slovencev. Delal je v dobri, ko se je slovenski narod spremenil iz nedržavnega v državni. Bil je narodnjak in demokrat. Trpel je s slovenskim narodom, zaprt je bil leta 1918, 1919, 1941, 1942, septembra 1947 pa so nacionalisti njegov dom v stari Gorici napadli.

Dr. Vilfan je nato še omenil, da je dr. Podgornik našlo glavno odgovornost v letu 1918, ko je, kot predsednik Narodnega sveta, podpisal 2. novembra odlok o narodni obrambi, 3. novembra sprejel pri-sego 2. ljubljanskega polka, 5. no-

dobredoba, Stenko Kosič in njegova žena. Med tekmovalcem v valčku je igral ansambel «Pomlad iz Rimanj».

Pozdrav organizatorjev je obiskovalcem praznika prinesel v nedeljo domačin Janko Heric. Sledil je nastop mešanice pevskih zborov iz Saleza «Rdeča zvezda».

Zaradi večernega neurja ni bilo napovedanega plesa.

Zadnji dan praznika je bil v ponedeljek, ko so ponovili tekmovalcem v brisliki. Tokrat pravega zmagovalca ni bilo. Dva para, ki bi morala zaigrati za prvo in drugo mesto, sta se namreč domeni, da si bosta razdelila prvi dve nagradi, 60.000 lir in dva prsta. Tako so Stefan Vizinč in Marjo Peric, oba iz Dola, ter Ferjota in Gergolet iz Doberdoba dobili vsak po 15.000 lir in «pol» prsta na glavo. Tretji je bil par iz Dola, na četrtem mestu pa drugi par iz Doberdoba.

Sledil je ples z metlo, navada, ki je v naših časih skoraj izumrla in ki je bila nekoč zelo priljubljena na naših sagrah.

Ob koncu naj omenimo še imena darovalcev denarja za postavitev spomenika v Dolu. Ivan Mozetič (10.000 lir) in Emil Peric (5.000), zmagovalca petkovskega tekmovalstva v brisliki, Marjo Peric in Stefan Vizinč po 5.000 lir vsaki, par, ki zmagal ponedeljkovo brisliko, ansambel «Kras» je daroval 5.000 lir. Pred kratkim pa je doberdobska KPI darovala 25.000 lir.

GORIŠKI DNEVNIK

ŠTEVILNI PROGLASI IN ZBOROVANJA

Demokratsko ljudstvo proslavlja danes 30-letnico padca fašistične diktature

KPI, PSI, PSDI, PRI ter ANPI in ANPPA izdali skupni proglas - Danes opoldne proslava v ladjedelnici v Trzinu - Ob 21. uri svečana seja v Doberdobi

Ob današnji proslavi tridesetletnice padca fašizma so pokrajinska tajišstva KPI, PSI, PSDI in PRI ter vodstva ANPI in ANPPA naslovlila prebivalstvu goriške pokrajine proglas, ki bo danes na plakatih objavljen na vsem Goriškem. V proglasu obojujo spomin na hude čase pod fašizmom, v katerih je delovalo posebno fašistično so-dišče, v katerih je režim izvajal politično in rasno diskriminacijo. Protifašisti so se udeležili odprniške borbe in ta je bila kronana z uspehom ter s proglasitvijo demokratske države. Trideset let pozneje se omenjene stranke obvezujejo, da si bodo prizadevale še vnaprej za vsestransko utrditev demokratskih ustanov, za borbo proti vsakršni obnovi fašizma.

Tudi pokrajinski tajišnik goriške KD De Simone je naslovil ob tej obletnici proglas, v katerem se obraca zlasti na mladino.

V tržaški ladjedelnici bo danes opoldne v menzi svečana proslava te obletnice. Ob tej priliki je govorniki svet Italcianti v Trzinu dal natštni letak, v katerem je med drugim rečeno, da sta fašizem in monarhija izkoristila delavski razred. V letaku je omenjeno trpljenje, skozi katero so šli borci za svobodo in demokracijo. Danes proslavljamo to obletnico, je rečeno v letaku, ker hočemo nadaljevati pot in se zoperstaviti vsakomur, ki bi hotel napasti demokratske svobode in dosežke delavskega razreda.

Enotna federacija kovinarskih delavcev vabi vse delavce, da se polnoštevilno udeležijo javnega zborovanja, ki bo nocoj v Trzinu ob 18. uri v kinodvorani Azzurro. Govorili bodo zastopniki protifašističnega gibanja.

Nocoj ob 21. uri bo svečana seja občinskega sveta v Doberdobi. Seja bo v spodnjih prostorih osnovne šole. Županstvo vabi na sejo vse občane. Prisotni bodo tudi člani prosvetnega društva «Jezero».

Podobne proslave bodo tudi v drugih krajih.

Odstopi v vodstvu posoške KD?

V goriških političnih krogih krožijo govori, da je prišlo na zadnji juri izvršnega odbora kršćansko-demokratske stranke do ostrih sporov in nato do odstopa podtajnika dr. Marina, ki zastopa v tem odboru levčarsko strukturo «forze nuove». Do spora je prišlo baše zaradi dolgotrajne podpredsednika tržaškega medobčinskega konzorcija za javne prevoze. Morotejsko - bazistično večina naj bi bila določila namreč na to mesto svojega zastopnika.

Protest svetovalcev KPI zaradi krčenja fondov za otroške jasli

V zvezi z objavo pisma, s katerim je prejšnji minister za zdravstvo 16. aprila letos povabil pred-sednike deželnih svetov naj slednji zmanjšajo razpoložljive denarne vso-te za gradnjo otroških jaslí, so komunistični deželni svetovalec Bergamo, Bosari, Donadel in Pascolat poslali predsedniku deželnega odbora interpelacijo, v kateri zahtevajo, da jih omenjeni predsednik obve-

V ORGANIZACIJI DOMAČIH DRUŠTEV

Štiridnevno praznovanje pri Devetakih privabilo veliko ljudi z Goriškega

Čisti izkupicek bo šel za postavitev spomenika padlim v NOB v Dolu - Tekmovanja v brisliki, valčku in plesu z metlo

Štiridnevna sagra pri Devetakih, ki sta jo organizirala prosvetno društvo «Kras» in sekcija ANPI iz Dola, se je uspešno zaključila v ponedeljek zvečer s plesom z metlo.

Organizatorji so sklenili, da bo čisti izkupicek šel za postavitev spomenika padlim domačinom v NOB v Dolu, na kraju, ki so ga domačini izbrali in so ga že odobrine vojaške oblasti. Tako do-lani upajo, da bo prihodnje leto že stal kip, ki bo pričal o domačih žrtvah za skupno svobodo.

Rekli smo, da so se praznovanja pričela že prejšnji petek s tekmovalcem v brisliki. Tekmovanja se je udeležilo 64 parov. Prvo mesto sta odnesla domačina, in si-cer Emil Peric in Ivo Mozetič, ki sta dobila 60.000 lir; dva prsta, oziroma drugo mesto je šlo paru iz Podgora, tretje in četrto mesto pa paroma iz Doberdoba. Za manj vnete igralce brisloke je poskrbel ansambel «Kras» iz Saleza, ki je nastopil tudi druge dni, razen v soboto.

V soboto je bil večer posvečen plesalcem, ki so tekmovali v valčku. Zmagal je par iz Sovodnje, ki ne žanje prvih take uspehe, saj se je v vseh tekmovaljih v valčku na naših praznovanjih vedno uvrstil na najboljša mesta. To sta Vera in Joško Krašček. Posebna žirija je kot drugouvrščena izbrala par iz Poljan, Zoro in Jordana Devetaka, tretji pa je bil par iz

st. kolikšna vsota je bila predvi-dena za fond namenjen gradnji o-troških jaslí in kolikšno je zmanj-šanje te vsote. Istočasno menijo štirje svetovalci, da bi moral de-želni odbor protestirati proti take-mu krčenju fondov. Vlada bi mora-le delom dati nemudoma ves de-nar, ki je bil določen v proračunu za leti 1972 in 1973.

Skupina 12 Goričanov dospela v Venlo na Holandskem

V ponedeljek zvečer je skupina 12 mladeničev in mladenk iz Gorice dospela v mesto Venlo na Holandskem, kjer bo za nekaj časa gostila tam-kajšnih družin. Med Goričani je tudi Andreina Tomsic, ki je prejšnji teden imela v gosteh prijateljico iz tega mesta.

Na železniški postaji je skupino po-zdravil odbornik za javno vzgojo Van

Soest, občinski tajišnik mesta Venlo dr. Van Loevezijn in družine, ki bodo gostile 12 mladeničev. Pozneje je Goričane sprejel župan mesta Gijzen.

Med temi počitnicami bo skupina o-biskala razna mesta med katerimi Amsterdam, Rotterdam in druge zani-mivosti na Holandskem.

Avgusta v Dijaškem domu tečaj za popravne izpite

V slovenskem Dijaškem domu bo avgusta tečaj za popravne izpite. Urad sprejema prijave še danes, 25. julija od 10. pa do 12. ure na Svetogorski cesti (Ulica Montesanto) 82/84, tel. 83495.

DR. JOŽA VILFAN NA SVEČANOSTI V ČEPOVANU

«V naši politično-kulturni zgodovini ima dr. Karel Podgornik zelo važno mesto»

Govorila sta tudi Branko Marušič in dr. ing. France Adamič - Trem znanim članom družine Podgornik je Klub starih goriških študentov odkril spominsko ploščo

Dr. Joža Vilfan govori pred spominsko ploščo

Dr. Joža Vilfan, poslanec beograjskega Zbora narodov, sin poslanca v rimskem parlamentu, je orisal lik dr. Karla Podgornika, ki je bil za poslanca v rimskem parlamentu skupno s poslanci Vilfanom, Šekom in Lavrenčičem. Podgornik je poznal osebo, zaradi česar je bil njegov govor odkrit, poln človeške topline. «Pomena dr. Karla Podgornika ne bo nikdar zbrisala človeška minljivost», je dejal dr. Vilfan. «Dal je velik delež v uveljavljanju slovenske samostojnosti, tako pred prvo svetovno vojno, ko je bil predsednik Kluba slovenskih poslancev v goriškem ženskem zboru, tako po drugi svetovni vojni, ko je bil predsednik Slo. venskega narodnega sveta v Gorici, tako po letu 1921, ko je bil izvoljen za poslanca v rimski parlament, tako leta 1947, ko je bil izvoljen za predsednika Demokratske fronte Slovencev. Štiri desetletja je bil neposredni predstavnik goriških Slovencev. Delal je v dobri, ko se je slovenski narod spremenil iz nedržavnega v državni. Bil je narodnjak in demokrat. Trpel je s slovenskim narodom, zaprt je bil leta 1918, 1919, 1941, 1942, septembra 1947 pa so nacionalisti njegov dom v stari Gorici napadli.

Dr. Vilfan je nato še omenil, da je dr. Podgornik našlo glavno odgovornost v letu 1918, ko je, kot predsednik Narodnega sveta, podpisal 2. novembra odlok o narodni obrambi, 3. novembra sprejel pri-sego 2. ljubljanskega polka, 5. no-

Lastnik hiše Pavel Plesničar odkriva ploščo, ob njem je predsednik Kluba France Gorič

Novogoričan Silvester Komel razstavlja v Grozjanu

V četrtek, 19. julija, so v sliko-vizni istrskem mestecu Grozjanu odprli samostojno razstavo slikarja Silvestra Komela iz Nove Gorice. Razstavljenih je osem platen, ki so nastala od leta 1968 do danes. Pripravili so jo v galeriji «Studio B 73».

Ob tej priložnosti so natisnili 100 izvodov kataloga z uvodnim besedilom Staneta Bernika, ki je izšel leta 1971 ob Komelovih razstavah v ljubljanski Mestni galeriji in v no-vogoriškem salonu Meblo.

Silvester Komel se bo v kratkem skupaj z Bernikom, Jemcem in Ve-lichnikom udeležil slikarske kolo-nije v Gradcu, 5. oktobra letos pa bodo v Benetkah v galeriji «Querini Stampalia» odprli njegovo osebno razstavo.

Pisarne Slovenske kulturno gospo-darske zveze, Slovenske prosvetne zve-ze in Kmečke zveze v Ul. Malta 2, bodo od ponedeljka 23. julija do 25. avgusta t.l. poslovale za stranke sa-mo ob delavskih od 9. do 13. ure.

Izleti

Slovensko planinsko društvo v Go-rici priredi v nedeljo, 5. avgusta dru-žinski izlet v Polhov Gradec in v Ljubljano. Vpisovanje in vsa potreb-na pojasnila na sedežu SPD, Ul. Mal-ta 2, vsak delavnik od 9.30 do 12.30 do ponedeljka, 30. julija.

Prosvetno društvo «Briški grič» iz Steverjana priredi 15. in 16. avgusta avtobusni izlet v Jugoslavijo. Obiskali bodo Reko, Plitvička jezera, Karlovac (kjer bodo prenočili), Zagreb, Kum-rovec, Rogosko Slatino in Savinjsko dolino. Za dve kosili, eno večerjo in prenočitve je poskrbelo društvo. Vpisovanje sprejemajo pri odborih društva. Zainteresirani naj se čimprej javijo za vpis, ker je število prostorov v avtobusu omejeno.

Kino

Gorica

VERDI 17.30-22.00 «Gli eroi. Rod Steiger in R. Schiaffino. Barvni film.

CORSO 17.00-22.00 «Bella, ricca, lie-difetto filmica, cerca anima ge-mella». C. Giuffrè in M. Mell. Barvni film.

MODERNISSIMO Zaprt.

CENTRALE Zaprt.

VITTORIO Zaprt.

Trzin

EXCELSIOR 17.30-22.00 «La polizia grinzia». Barvni film.

PRINCIPE 18.00-22.00 «Uomo avvisa-to mezzo ammazza... parola di Spirito Santo». Barvni film.

AZZURRO Zaprt.

Nova Gorica

SOCA «Agenti rudi streljajo», franco-ski barvni film ob 18.30 in 20.30.

SVOBODA «Evas, zahodnonemski barvni film ob 18.30 in 20.30.

DESKLE «Reka slabega človeka», ame-riški barvni film ob 20.00.

RENCE Prosto.

PRIVACINA «Zadnji bolezniki», ame-riški barvni film ob 20.30.

KANAL «Ser

Na današnji dan pred tridesetimi leti je italijanski fašizem vendarle klonil

Danes mineva 30 let od dne, ko se je zrušil fašizem. «Nezapravica» fašističnega velikega sveta (Gran consiglio) je bila praktično le logičen zaključek veliko bolj konkretnega odpora, na katerega je fašizem naletaval že dolgo časa tako

v notranji politiki kot tudi na bojiščih v vojni, ki jo je sam sprožil. Italijanske demokratične sile so tega dne slavile svojo prvo veliko zmago, vendar se ni uresničila želja tohlerih Italijanov, da se bo s tem Italija zvukla iz svetovnega klanja. Za to sta bili potrebni še

dve leti in veliko, zelo veliko žrtv in krvi. In vendar tudi danes, ko slavimo 30-letnico zrušenja fašizma, se morajo Italijanske demokratične sile ubadati z fašizmom, kot bi se iz zgodovine ne bili nič naučili. (Na gornji sliki manifestacije v Rimu ob pascu fašizma).

Američani pojdejo z ribami v veselje

CAPE KENNEDY, 24. — V kratkem — 28. t. m. — gre na pot druga posadka ameriškega orbitalnega laboratorija «Skylab». S seboj bo ta odprava odnesla poseben akvarij, da bi se preverila teza znanstvenikov, ki trdijo, da ribe v breztežnostnem stanju drugače plavajo kot v normalnih razmerah. «Prčakujem, da bodo ribe v našem akvariju plavale v spirali in ne v ravni črti», je rekel dr. Richard Simmons, sloviti ameriški biolog, ki dela v laboratorijih vesoljske agencije NASA. Po njegovih trditvah so dosedajni poskusi, ki so jih izvedli v nekem reakcijskem avionu, pokazali, da breztežnostno stanje močno moti ribe, ki zaradi tega plavajo v spirali in ne ravno. Toda ribe so bile doslej v breztežnostnem stanju le 30 sekund, kar je prekratka doba za dokončno preverjanje neke teorije. Zato se bo ta teorija lahko definitivno preverila sedaj v «Skylabu».

NOVI DELHI, 24. — V bližini kraja Bopal v indijski državi Maharaštra so v neki pečini odkrili ribe, ki prikazujejo živali in prizore z lova. Arheologi menijo, da so te ribe stare okoli 100 tisoč let, to se pravi, da so najstarejše ribe na svetu, kajti doslej so računali, da so najstarejše ribe tiste, ki so jih odkrili v severni Afriki, na robu Saharske puščave in za katere menijo, da so stare okoli 80 tisoč let.

Pibernikova poezija kot umetniški produkt

Pibernikova poezija je izrazito meditativna. Čustvovanju odmerja le skope besedne zveze. Bralca pritegne z ostrimi, ne vedno lahki mislimi. S formalnega vidika obuja Pibernik v svojih pesmih o sebi in pismene obrazce iz daljne slovenske zgodovine. Vsebinsko daje starim obrazcem in osebam aktualno podobo.

Naslovi nekaterih pesmi nam jasno povedo, v katero dobo Pibernik seže: Brziški II, Rateški III, Stiški V, Lepa Vida, Kralj Matjaz, itd. Pesnik se torej poslužuje mitov in obrazcev dobe, ko smo Slovenci prvič stopili v evropsko zgodovino kot aktivni subjekt.

Kratka analiza Pibernikovega miselnega sveta bo pokazala, kako skuša aktualizirati simbole slovenske zgodovine.

V prvi pesmi Brziški II pravi: Če bi naš ded/ ne bil grešil/ bi nas ne bilo/ ne bilo bi greha/ ne milosti/ ne pokore/ in Črtmir/ se ne bi rešil/ na ono stran/ ležal bi/ ajdovski pokopani/ ob svetlem drevesu/ /A bil je dan jeze/ in bil je dan greha/ ki nas je rešil.

Greh nas torej reši in obudi k življenju; greh, kot simbol zablode, teme, duševne stiske. Življenje, iz greha spočeto, je trdo, /zakaj dolga je pot/ s tujim obrazom/ do zadnjega praga/, vendar se na koncu razreši v nekaj po-

zitivnega: /in mrtvi penatje/ te z molkom kosti/ bodo sprejeli/ ko novo bandero/ boš doigal/ na njih poporišče/ ki ti je milost/ (Brziški II).

V grehu, v stiski, na poti s tujim obrazom, se rodi moško vztrajanje, vera: Verujem da sem se rodil jaz bastard/ britkost milosti svoje matere/ in verujem da bom rešen spočetnega greha/ v trnovi mržnji zamenjave/ (Rateški II). Rešitev torej je, vendar ne v senci sreče, svetlo luč, saj je očiščenje greha postavljeno v mrzno ljudi, ki te preživijo. Rešitev jamči «samo» dostojno bivanje. Pibernik torej odpira možnost človeškega vztrajanja in distojne razrešitve življenjske stiske.

Poleg vztrajanja, predlaga Pibernik človeka, ki spelje svoje življenje dosledno h koncu in se ne ozira na pretekle zablode in stiske. Ukinja obžalovanje preteklosti. V istoimenski pesmi stopi Lepa Vida pred vrata /ki ne odpre jih blag pogled/. Pred njo zeva sedaj praznina, za njo je razbuzanje, polno zablod in razočaranih sanj. Lepa Vida pa si ob koncu želi le trenutek miru in da bi ji «spetom» sodila mrtve otrok in iz. V trenutkih razgibanosti ne izreče niti besedice obžalovanja ali kesanja. Moško stopi pred sodbo moža in sina; s tem je ukinjena pot nazaj.

Tretja žrtev Pibernikove poezije so sanje. V pesmi Kralj Matjaz beremo verze: Ko bodo milosti nam sanje dohronele/ šele prekatne rodne rdeča kri odpre/ Lepe sanje morajo torej dohronele. Po sanjah prične pravo, krvavo življenje. Človeška usoda se piše z mesom in krvojo.

Pibernik pozna tudi poraz. O porazu govori na primer v pesmih Galof in Štirinajsto štirinajst. Vendar zaključuje zbirko z verzi /Vsem Slovencem moje ljubezni/ bi rad za večne čase zapisal/ besede, ki ne bi bila milost/ besede mesa in krvi/ besede zemlje in druge/ besede, ki bi bila rojstvo besede/ in besede, ki v njej smrt bi imela besedo/ zakaj spoznamo posledje bomo umirali s svojim imenom/.

Meso in kri, zemlja in duša so žive sestavine. Smrt je, mora biti, vendar ni povod za tragične meditacije. Življenje je poleg mesa in duše tudi zavest o smrti in samo tako življenje nam omogoča, da umremo s svojim imenom. Imeti ime pa je v neizprosnem anonimnem svetu največ, kar si lahko želimo.

Pibernik se je v svojih pesmih spopadel s svetom eksistencialne stiske in poraza. Našel je izhod v pokončnem vztrajanju in nekompromisni vsakodnevni borbi. Umik v preteklost, ali sanje je slabost, ki jo je treba ukiniti.

Ob koncu spisa nastane uprskanje o kvaliteti Pibernikovega pisanja. Za njegovo miselnost svet, to uprskanje nima usodnega pomena, za njegovo poezijo, kot umetniški produktom ga ima. Zdi se nam torej, da je Pibernik v svojih pesmih prepričljivo in izvirno. Njegov racionalni slog nas privlači; ima določen intelektualen šarm. V letošnji zbirki Pesniških listov sodi njegov prispevek med najboljše.

ACE MERMOLJA

PO 52 LETHI SPET SKUPAJ

KOPENHAGEN, 24. — Pred dnevi sta se tu srečala moji in žena, ki se nista videla polnih 52 let. Čelo računala nista več, da je mož ožena, da je žena še živa. Soeren Loeber, ki je danes star 88 let, je pred 52 leti odšel v Kanado «s trebuhom za kruhom». Računal je, da bo našel srečo in se bogat vrnil. Sreča pa mu ni bila mila in se več ni upal pisati svoji Marije, ki je danes stara 83 let, in ki ga je nekaj let čakala, nato pa nanj pozabila. Sedaj se je Soeren vrnil k svoji Marije, da preživita pozno starost!

Sestanek za dokumentacijo o odporniškem gibanju v Evropi

Sestanka se bodo udeležili znanstveniki iz Italije, Jugoslavije, ZDA, Belgije in Francije

«Univerzitetni» inštitut za evropske študije v Turinu nam sporoča: Od 26. do 28. julija letos bo v mestu Prali v Dolni Germanasca (Valle Valdes) sestanek za organizacijo raziskave pod naslovom: DO-KUMENTACIJA ODPORNIŠKEGA GIBANJA V EVROPI. KI SE NA-

HAJA V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIKE. Ta raziskava bo na pobudo UNIVERZITETNEGA INŠTITUTA ZA EVROPSKE ŠTUDIJE V TURINU. Sestanka se bodo udeležili poleg italijanskega in ameriškega tujstvena znanstveniki iz Belgije, Francije, Italije, Jugoslavije in ZDA.

Ljubljana oseba vam bo nekaj zaupala. STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.). Na delovnem področju bodite navdne previdni z novimi sodelavci. Mir in zadovoljen večer v družinskem krogu.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.). Pred vsakim sklepom ne bo odveč dvakratni premislek. Pomirjenje z ljubljeno osebo.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.). Ne zahtevajte nemogočega od sodelavcev. Ponudba za večji zaslužek. U-povestevanje obžalnostv neke osebe.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.). V poklicnem delu ravnajte sprememb, to da dohiti boste lepše priznanje. Neko darilo vas bo razveselilo.

Horoskop

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Dopoldanski posli bodo predstavljali precejšnje brez-zar za vaše finance. Pridobili boste nove simpatije.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Dobra organizacija nekega dela bo rodila pozitivne sadove. Družinsko ozračje v znamenju počitnic.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Manjše nevednosti, ki se bodo v popoldanskem urah razvile. S kratkim odhodom se boste pomogli.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Smisel za praktičnost vas bo izvelkel iz zagate. Dokazi ljubezni in simpatije ne bodo manjkali.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Z novimi poznanstvi si boste zagotovili delovno mesto in istočasno izreden zaslužek. Novosti tudi v ljubezni.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Zanimanje vam bodo odgovorne naloge, toda preden jih sprejmete, dobro premislite. Srečne ure v družinskem krogu.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Pretirana darežljivost vas utegne spraviti v delikatno položaj. Majši vam bodo pripravili zadovoljstvo.

ŠKORPION (od 24. 10. do 22. 11.) Sklenitev novega prijateljstva vam bo odprla veselejša perspektiva.

V MAROKU PRVI KORAKI SAMOUPRAVLJANJA?

Zanimive napovedi kralja Hasana II.

Težnja, da bi posodobili «zamaa», staro obliko družbenega upravljanja skupnosti - Kakšne oblike so predvidene

Maroški kralj Hasan II. je te dni napovedal «previdno» evolucijo ustaljenih administrativnih in družbeno-gospodarskih odnosov svoje dežele. Sestavni del te evolucije sta tudi dve novosti: poljedelci - proizvajalci sladkorne repe bodo postali samostojni dvih tovarn v Tadli in Behtu, vtem ko bo v nekaterih tovarnah uvedeno načelo komun, na osnovi katerega bo tudi kmetom pripadla pravica do udeležbe ter samoupravljanja.

S tem se je Maroko po Hasnovih besedah usmeril proti «maroškim» islamskemu socializmu, ki ga ni mogoč poistovetiti z nobenim tipom socializma v svetu.

Poljedelcem, ki bodo v omenjenih dvih tovarnah postali lastniki dvih tretjin delnic (vtem ko bo preostala tretjina še naprej pripadala državi), bo nakup akcij omogočen s pomočjo posojila za štiri leta, pri čemer bodo imeli prednost majhni in srednji delničarji, medtem ko veliki posestniki ne bodo imeli pravice do sodelovanja oziroma udeležbe.

Kralj bo — tako obljublja — tudi delavcem kmalu omogočil udeležbo v upravljanju tovarn ter pri delitvi viška, toda delavci, ki sicer ne bodo sodelovali v delniški družbi, bodo pa imeli pravico do delitve viška iz posebnega skupnega fonda. Viške bodo delili konec vsakega leta. Kralj namreč meni, da bi prišlo do težkoč, če bi delavce — delničar, ki na podjetje ni tako trdno navezan kot kmet na svojo zemljo, zapustil mesto, kjer je zaposlen ter s seboj odnesel delnice.

Kraljev ukrep bi pravzaprav povezal in združil programe opozicijskih strank, ki že dolgo zahtevajo udeležbo delavcev pri upravljanju podjetij in delitvi dobička.

«Morali bi revnim zagotoviti posojila za odkup delnic, da bi ne postali še revnejši, bogati pa bi se bogatejši. Če to ne bo storjeno, bomo morda že jutri imeli revolucijo proti bogatim», pravi voditelj opozicije Alai El Fasi.

Na vasi predstavljajo veliko skrb velike farme, ki so bile vrnjene marokanskim posestnikom, potem ko so dolgo bile last francoskih. Te farme bi zdaj bilo treba razviti v smislu napovedi, ki jo je bil izrekel kralj Hasan. Če namerava kralj po manjkanju uradnikov ublažiti s pomočjo nekakšne obvezne državljan-ske službe za strokovnjake (ki morajo najprej dve leti prebiti v državi in služiti in tako državi odplačati sredstva, vložena za njihovo solanje), bo treba tudi kmete pripraviti na to, da bodo sodelovali v razvoju nacionaliziranih farm. Sprito tega je kralj napovedal ustanovitve komun, v katerih bodo vsi, ki delajo na farmi, ustvarjali «zamaa» ter upravljali s aktivnim delom in viški tega dela.

«Zamaa» je stara oblika družbenega upravljanja skupnosti. S posebnim pravilnikom sta predvidena tudi način volitev predstavnikov v «zamaa», kot tudi pravica njihove udeležbe v odločitvah mestnega sveta in pravica stvarne udeležbe pri delitvi dohodka. Kot v primeru obeh teh sladkorih tovarn, se bodo za novi sistem «zamaa» lahko potegovala same farme v državi lasti, ki obupem poslujejo z dobičkom. Tudi v tem primeru bodo posojila pomagala kmetom, da bodo postali lastniki dvih tretjin delnic, vtem ko bo preostala tretjina pripadla državi.

«Če bi bil Lenin l. 1917 nasel v Rusiji družbene celice, podobne našim «zamaa», bi bil gotovo izbral, da na njih izgradi SZ», je dejal kralj Hasan.

Kakšno so splošni in družbeni pogoji Maroka, da bi to, kar je tako nenačrta napoved maroški kralj, moglo v bodoče predstavljati zanesljivo razvojno pot te dežele proti vse bolj razvitim oblikam družbenih struktur in demokracije, je trenutno

KAR DVE PODMORSKI «RAZISKOVANJE» HKRATI Spotopljene Andrea Doria hočejo rešiti dragocenosti

V Karibskem morju bodo reševali zlato s španske ladje, ki se je potopila zaradi viharja pred 250 leti

NEW YORK, 24. — V teh dneh se na atlantskih obalah ZDA spuščajo potapljači v morske globine kar na dveh mestih hkrati. Ena skupina skuša na Atlantiku nasproti Massachusettsu doseči ladjo Andrea Doria, druga skupina potapljačev pa se pripravlja za raziskovanje v Karibskem morju, kjer se je 1722. leta potopila neka španska ladja.

Prva ladja Andrea Doria je največja datuma. Potopila se je pred 17 leti, ko je trčila s švedsko ladjo Stockholm kakih 70 km jugovzhodno od mesta Nantucket (Massachusetts). Ta velika, moderna ladja se je «upirala smrti» dvajset ur, toda poškodbe so bile tolikšne, da se je potopila. S seboj je odnesla ti večje dragocenosti in sicer najmanj milijon dolarjev v bankovcih, nekaj dragocenih slik italijanskih slikarjev nekaj kipov prav tako znanih italijanskih kiparjev in dva dragocena avtomobila. Eden je sicer «chrysler», vendar pa izredno dragoceni, vredni 100 tisoč dolarjev, ker je bil izdelan po posebnem naročilu Drugi je nekdo «fortino» vozilo, ki ga tudi smatrajo za zelo drago. Ker sta ob vozi v kontekstih računano, da ta se nedotaknjeni ali vsaj ohranjeni.

Na vsak način računajo, da je na potopljeni ladji, ki leži na globini 80 metrov, dragarja in drugih dragocenosti, ki se morejo rešiti, v vrednosti dveh milijonov dolarjev, oziroma za eno milijardo dvesto milijonov dolarjev.

Kakor smo pred nedavnim pisali, pa je na španski ladji, ki se je potopila v Karibskem morju, pred 250 leti, veliko več dragocenosti, predvsem zlata in srebra, tako da računajo, da bi morali potapljači

prinesli na površje dragocenosti, ki so v predmetov v vrednosti 600 milijonov dolarjev oziroma 350 milijard lir.

Reševalni akciji, o katerih je govor, nimata nič skupnega, razen tega, da se vršita hkrati. To pa ni nič čudnega, kajti julij je najprimernejši mesec za reševalne akcije na tem področju Atlantika.

Vrmino se k posameznim akcijam, zacementi z ladjo Andrea Doria. Ta ladja se je, kot smo že rekli, pred 17 leti potopila na desni bok na globini 80 metrov. Strokovnjaki pravijo, da imajo reševalci 90 odst. možnosti, da jim načrt uspe. Sicer je res, da so o reševanju dragocenosti s te ladje govorili in razpravljali že dolgo let, vendar nihče ni ni načrta lotil resno in zares.

Donald Roderick, ki je star 27 let, in njegov tovariš 22-letni Christopher De Lucchi iz San Diega sta po poklicu potapljači in se že dolgo ukvarjata s podvodnimi dejavnostmi. Vrh tega sta si nabavila «potapljaški zvon», ki tehtlja 11 ton in ki bo s «pokopkino» povezan z matično ladjo na površju. Skozi «pokopkino» bo potapljaški zvon dobival električni tok in zrak, hkrati pa bo tudi telefonsko povezan s površjem.

Seveda si podjetna potapljača nista mogla privoščiti vsega tega brez tuje pomoči. Razni magnati in zainteresirani ljudje so jima dali na razpolago 250.000 dolarjev in s temi sredstvi so jima izdelali «potapljaški zvon», za katerega sta načrt pripravila sama. «Potapljaški zvon» ima premer dveh metrov, štiri metre pa je visok. V tem prostoru bosta zvela deset do petnajst dni, kolikor bo slo vse po načrtu, ki sta ga pripravila.

Na površini bo, seveda, matična ladja. Ta je odplula iz Farihavene v nedeljo ponoči. Je to stara motorna ribiška ladja «Narragansett», ki so jo ustrezno opretili. Po 18 urah plovske je že odkrila kraj, kjer leži na dnu morja ladja Andrea Doria. Reševalna ladja ni več povezana s kopnim in kakor se je doslej zvedelo, so začeli na matični ladji s pripravami za spuštitev «potapljaškega zvona». Gre namreč za zapletene priprave, za varno priključitev naprav za dobov zraka in električnega toka in tudi za pravilno telefonsko povezavo. Rekli smo, da bo bivanje dveh potapljačev v morskih globinah trajala najmanj 10 dni, morda pa tudi dva tedna. De Lucchi, ki je lani dosegel z nekim svojim tovarišem svetovno prvenstvo v globinski potapljanju na odprtem morju v posebnih razmerah, je v zvezi s sedanjim načrtom med drugim rekel, da se mu podvig, na katerega se s kolegom pripravljata, ne zdi pomemben nevaren. Dodal pa je, da njihovi napori lahko tudi propadejo ali da jih bo težko izpeljati zaradi tega, ker se na desni strani

ladje nabralo zelo veliko blata in sesedkov, vrh tega pa je gotovo, da se je na trupu ladje nabralo že veliko alg in koralnih formacij.

Sedaj pa stopimo še v Karibsko morje in sicer v bližino Key Westa, kjer nameravajo rešiti iz morskih globin dragocenosti z neke španske ladje, ki se je tu potopila pred 250 leti, ko je plula proti Španiji in nosila na krovu veliko zlata in srebra. Ladja, ki je razmeroma majhna jadrnica, ni tako globoko pod vodo, toda zagotovo je vrga zasuta s peskom, saj potapljači računajo, da je na njej najmanj tri metre sesedkov in peska.

Reševanja tovoru te ladje se je lotil William Fisher, ki se je nekoč ukvarjal z vrezjo kosi in s tem obogatel. Ta je dal zgraditi poseben plovni objekt, ki je pripravljen nalas za takšno dejavnost. Vrh tega je zbral okoli sebe skupino specialistov čez delo pod vodo. Gre seveda za podvodne ribice in potapljače, ki naj bi se spretnosti v «kopanju zlat» in, ki je nekdo v šali rekel, kar je španska ladja globoko v pesku.

Fisher pravi, da točno ve, kje se je ladja potopila. Nadalje meni, da bo njegov podvig zagotovo uspel in da bo prinesel na površje vsaj del zlata in drugih dragocenosti. Tudi če mu podvig ne bo v celoti uspel, meni, da bo dobro našel svoja sredstva, kajti na ladji je dragocenosti v vrednosti 600 milijonov dolarjev.

Nekaj poskusnih potapljevalcev, ki so jih doslej napravili na kraju, ki ga je določil Fisher, pa ne zagotavljajo tolikšnega finančnega uspeha, pa čeprav so že odkrili nekaj predmetov, ki pa imajo bolj zgodovinsko kot venalno vrednost. Fisher, ki je tako prepričan v svoje delo, logično, noče razkriti, kje je ladja z dragocenostmi, ker bi se tja poglani mnogi potapljači.

RADIO VIZIJA

SREDA, 25. JULIJA 1973

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

18.15 Otrške zgodbe VESPERTINO V LUNAPARKU Vloge: Vespertino — Paolo Poli Carolina — Iole Silvani Ferdinando — Gianni Pulone Aquilino — Carlo Enrici Pinotto — Antonio Radaelli Blagajničarka — Gianna Giachetti

18.45 PRAVLJICE Iz zbirke «TISOČ IN EN VEČER» Drugo nadaljevanje

19.15 Tomotini V «ALTI E BASSI DI TONTOLINO»

19.45 SPORTNE VESTI Ital. kronike

20.30 DNEVNIK «TRAGIČNO IN SLAVNO 1943. LETO»

Prvo nadaljevanje Prvo nadaljevanje ciklusa, ki je posvečen zgodovinskimi dogodkom pred 30 leti, prikazuje prvenstveno one dni, ko so se italijanske in nemške sile predale v Tuniziji. Bilo je to spomladaj 1943. Takoj po bitki pri El Alameinu so pobodo na bojiščih prevzeli Angleži oziroma njihova osma armada pod poveljstvom generala Montgomeryja. V šestih mesecih so bile italijanske in nemške vojaške sile prisiljene umakati se in čeprav so posebno Nemci dajali določen odpor, se praktično niso ustavile skozi ves Egipt in Libijo. Hkrati pa se je anglo-ameriška vojska pod poveljstvom generala Eisenhowerja v novembra 1942. leta izkrcala na zahodni strani severne Afrike in sicer v Maroku in Alžiriji. Ameriška in angleška vojska je tako čakala nemško in italijansko vojsko, ki se je umakala pred angleško osmo armado, v Tuniziji, kjer ji je zadala zadnji udarec. 13. maja, nekaj po 12. uri, se je v Capo Bonu ter v Sid Boulaliju predala vsa nemška in italijanska vojska, kar je je še ostalo. Prva italijanska armada in bivši Rommelov Afrika Korps sta ohranila še do konca četr milijona vojakov, toda tudi takojšnja italijanska vojska je morala kloniti. Ponoven prikaz tistih dni so izvedeli tako, da je o vsem tem govorilo nekaj bivših neposrednih udeležencev teh dogajanj izpred 30 let. Navedli bomo med drugim pisatelja Danteja Troisijsa, časnikarja Corrada Tumiatija in Domenica Meccolija, v dokumentarcu govori tudi bivši poveljnik neke postojanke Mario Politi in drugi.

V teh dneh, seveda pred 30 leti, smo doživljali zlom fašizma, ki se je zrušil 25. julija 1943. Fašizem je klonil približno dva meseca potem, ko so se Nemci in Italijani v Afriki predali. Italijo je zajel ob zlomu fašizma val navdušenja in mnogi so mislili, da je s tem že konec vojne, ki pa se je zavlekla še skoraj dve leti

22.10 SPORTNA SREDA

23.10 DNEVNIK Napoved vremena in sport

DRUGI KANAL

21.00 DNEVNIK

21.15 PAL JOEY Film je režiral George Sidney Glavne vloge: Frank Sinatra, Rita Hayworth, Kim Novak, Barbara Nichols, Elisabeth Patterson, Robin Morse itd. Film so posneli pred 16 leti po zgodbi Johna O'Hara Je to zanimiva zgodba, prikazana v obliki pisma, ki jih piše možik, ki ima izredno srečo z ženskami, nima pa sreče v petju. Pisma piše svojem staremu prijatelju, dirigentu orkestra. Pisma mož piše zato, da bi prijatelju prikazal svoje življenje. Leta 1940 je glasbenik Richard Rodgers uporabil to zgodbo za to, da je sestavil tipičen ameriški «musical», ki je zelo dobro uspel. In iz tega «musicala» so 1957. leta napravili film, ki ga je režiral George Sidney, ki je pritegnil k filmu vrsto znanih umetnikov, med katerimi sta Frank Sinatra kot pevec in Rita Hayworth kot slovita umetnica

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

18.15 VATERPOLO SPLITSKI JADRAN IN MORNAR

19.15 OBZORNIK

19.30 MACKON IN NJEGOV TROP Serijski barvni film za otroke

19.55 NA SEDMI STEZI

20.15 Kako kupiti avto?

20.45 RISANKA

21.00 DNEVNIK

21.35 NORI PODVIG Ameriški barvni film izpred 20 let

V tem filmu se nam predstavlja eden največjih filmskih komikov zvočnega filma in to v vlogi, ki je bila pisana enemu na kožo. Je to zgodba moža, ki se je nehoti, na poti z letalom, zapletel v nevarno vohunsko pustolovščino Danny Kay se v svojevrstnem stilu seveda izmota iz vseh nevednosti in hkrati poskrbi, da se od srca nasmejemo duhoviti parodiji na zapletene dogodivščine najrazličnejših vohunskih agentov

V glavnih vlogah: Danny Kay, Mai Zetterling, Torin Traicher NEZNANI IN ZNANI CHOPIN DNEVNIK

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

21.00 RISANKE

21.15 POROČILA

21.30 VZPON IN PROPAD TRETJEGA REICHA Drugi del dokumentarnega filma

Zabavno - glasbena oddaja YOUNG GENERATION SHOW

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.35 Opoldne z vami; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.30 Koncert; 18.45 Jazovska glasba; 19.10 Higiena in zdravje; 19.20 Zbor in folklor; 20.00 Sport; 20.35 Simf. koncert; 21.40 Melodije; 22.05 Zabavna glasba.

TRST 7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.35 Opoldne z vami; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.30 Koncert; 18.45 Jazovska glasba; 19.10 Higiena in zdravje; 19.20 Zbor in folklor; 20.00 Sport; 20.35 Simf. koncert; 21.40 Melodije; 22.05 Zabavna glasba.

TRST 12.10 Plošče; 15.10 Poletni spor; 15.45 Literarna oddaja; 16.10 Iz Puceniceve «Turandot»; 19.30 Kronike.

KOPER 7.30, 8.30, 12.30, 14.30, 17.30, 18.30, 19.30, 21.30 Poročila; 7.15 Jutranja glasba; 8.40 Glasba za dobro jutro; 10.00 Otrški kotiček; 11.15 Glasbene novosti; 11.20 Melodije; 11.45 Orkester Casadei; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Plošče; 14.40 Juke box; 15.00 Klavirske skladbe; 15.45 Veliko plošč; 16.00 Ansambel Glahe; 16.15 Vrstijo se peveci; 18.00 Narodna zabavna glasba; 18.45 Lipovšek; «Domovina»; 19.00 Povepke 20.00 Od lomki iz Rossinijevega Seviljskega brivca, Donizettijevega Ljubavnega napoja in Smetanove Prodane neveste; 20.30 Prenos RL; 21.00 Glasba v večeru; 21.40 Ritmi za godala; 22.00 Romunska poezija; 22.15 Simf. koncert; 23.35 Glasba za lahko noč.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8

V MINSKU SE JE ZAKLJUČILO «SREČANJE LETA» MED SZ IN ZDA

Tretja zmaga sovjetskih atletov v dvoboju z ZDA

Sovjetske atletinje so po pričakovanjih zasluženo že desetič zmagale - V drugem dnevu so bili med moškimi uspešnejši gostje

MINSK, 24. — V drugem dnevu atletskega dvoboja med ZDA in SZ so se Američani precej popravili. Pri moških so najprej izenačili skupni rezultat, nato pa so Sovjeti ponovno povedli.

Tekmovanja so se začela z zmago Gavrilenkina v teku na 400 m z ovirami. Njegov odlični čas 49"3, je nov rekord srečanja med tema dvema veselima. V teku na 200 m je zmagal Williams s komaj dobrim časom 20"7. Vendar je bila ta zmaga popolnoma nezanemljiva, ker ni imel Williams vrednega nasprotnika. Borzov ni tekkel ker je v slabi formi, kot smo že videli včeraj. Na 5.000 m so Sovjeti slavili dvojno zmago, v metu diska pa so Američani pobrali prvi dve mesti. V kopju je Feldman pripravil neprijetno presenečenje Sovjetom, saj je premagal njihovega ljubimca Jarnisa Lusisa. Američan je zagnal kopje 88,26 m daleč, medtem ko je Lusis vrgel meter manj. Skok v višino je pripadel ZDA, četrty in bilo svetovnega rekorderja Stonesa. Sovjeta pa sta se morala zadovoljiti z zadnjima mestoma. David Wottle je zopet zmagal, tokrat v teku na 1500 m. Njegov sprint je bil nezmisljiv, drugo mesto na je pripadlo Ljokuriju. V moški štafeti 4x400 m smo prisostvovali krasnemu finišu. Američani so ves čas vodili, v zadnjih metrih pa je Kočer skoraj prehitel Peoplesa, ta pa je napel vse svoje moči in zmagal. Nato so tekli še 3000 m z zaporkami, kjer sta Sovjeta presenetljivo premagala dva nasprotnika. Prvi je bil Seveljev, ki je postavil dober čas 8'34"6.

Pri ženskah moramo zabeležiti ponovno zmago Besfamlinje, ki je v teku na 200 m premagala Thomsonovo. V skoku v daljino je bila Wetsonova izredna. S skokom 6,58 m je postavila nov ameriški rekord in obenem tretji letošnji rezultat na svetu v tej panogi. Na 100 m z ovirami je bila Johnsonova nedosegljiva, dosegla pa je čas 13"3.

Zanimiv je bil tudi tek na 800 m, kjer je zmagala štirinajstletna Mary Decker, ki ima izreden sprint. Premagala je Sovjetinjo Sabitejevo, ki je osvojila srebro v Münchnu. Čas zmagovalke je bil 2'2"9. V ženski štafeti pa so brez težav zmagale domačinke.

Sovjetska zveza je premagala ZDA z 216:163 v mednarodnem atletskem srečanju v Minsku. SZ je zmagala pri moških s 121:112 ter pri ženskah s 95:51.

REZULTATI

- Skok v višino — moški:
1. Brown (ZDA) 2,20 m
 2. Woods (ZDA) 2,17 m
 3. Gavrilov (SZ) 2,14 m
 4. Abramov (SZ) 2,11 m
- Met kopja — moški:
1. Feldman (ZDA) 88,26 m
 2. Lusis (ZDA) 87,26 m
 3. Lusis (ZDA) 83,43 m
 4. 1500 m — moški:

1. Wottle (ZDA) 3'41"7
 2. Ljokurij (ZDA)
 3. Kuznecov (SZ)
 4. Andrejev (SZ)
- 4x400 m — ženske:
1. SZ 3'32"8
 2. ZDA
 - 4x400 m — moški:

1. ZDA
2. SZ

3000 m zapreke

1. Seveljev (SZ) 8'34"6
2. Bite (SZ)
3. Brown B. (ZDA)
4. Brown B. (ZDA)

Skok v daljino — ženske:

1. Watson (ZDA) 6,58 m
2. Lotova (SZ) 6,41 m
3. Bariban (SZ) 6,18 m
4. White (ZDA) 6,04 m

100 m ovire — ženske:

1. Johnson (ZDA) 13"3

Kolesarski klub Adria čestita svojemu članu

NINU MAVERJU

ob srečanju z Abrahamom.

2. Lebedjeva (SZ)
 3. Lansky (ZDA)
 4. Konova (SZ)
- 800 m — ženske:
1. Decker (ZDA) 2'2"9
 2. Sabite (SZ)
 3. Stirkina (SZ)
 4. Kognij (ZDA)

400 m ovire — moški:

1. Gavrilenko (SZ) 49"3
- 200 m — ženske:

1. Besfamlinja (SZ) 23"5
2. Thompson (ZDA)
3. Sidorova (SZ)
4. Fitzgerald (ZDA)

TENIS

BROOKLINE, 24. — V finalu mednarodnega teniškega turnirja v Brooklineu je zmagal Američan Jimmy Connors, ki je v finalu premagal Arthurja Asheja v petih setih s 6:3, 4:6, 6:4, 3:6 ter 6:2.

ZA EVROPSKI ATLETSKI POKAL

Izbrana jugoslovanska ekipa

Moški bodo nastopali v Celju, ženske v Sittardu

ZAGREB, 24. — Po jugoslovanskem državnem atletskem prvenstvu v atletiki v Zagrebu je zvezni kapetan Krešo Racič določil atlete in atletinje, ki bodo zastopali Jugoslavijo v polfinalu za evropski pokal. Moški bodo nastopili 4. in 5. avgusta v Celju, ženske pa 5. avgusta v Sittardu. V reprezentanci je tudi cela vrsta atletov in atletinjskih Slovenij, njihova udeležba pa je po daljšem času res rekordna.

Moška ekipa

100 m Vincijanović, 200 m Kocuvan, 400 m 800 m Sušan, 1500 m Vukomanović, 5000 m Korica, 10 tisoč m Zuntar, 110 m Pisič, 400 m

ovire Penca, 300 zapreke Svet, 4x100 m Vicianović, Kocuvan, Pisič, Križan in Nedimović, 4x400 m Sušan, Alebič, Čikić, Kocuvan in Ivčič, daljina Fotić, višina Temin, troskok Spasojevič, palica Lešek, krogla Ivančič, disk Pečar, kopje Vukmirovič, kladivo Stiglic.

Ženska ekipa

100 m 200 m Pavličić, 400 m Avdišić, (Basič), 800 m Nikolič, 1500 m Pergar, 100 m ovire Pilav, daljina Fotić, višina Hrepenik, krogla Mrinje, disk Ronutti, kopje Urbančič, 4x100 m Gak, Fotić, Veljanovska, Pavličić in Mardja, 4x400 m Avdišić, Vujatov, Nikolič, Basič in Maric.

KOLESARSTVO

BALKANSKE IGRE

Slaba uvrstitve Jugoslovancev

v vožnji na kronometer

ISTANBUL, 24. — V prvem dnevu balkanskega prvenstva v kolesarstvu je bila na sporedu ekipna vožnja na 100 km. Lanski zmagovalci, Jugoslovanci, so popolnoma razočarani, saj so zasedli šele tretje mesto za Bolgarijo in za Romunijo. Tekmovanje je bilo v majhnem turškem mestu Yalovo pri Mar-marškem morju.

Za Jugoslavijo so nastopili Frelih, Kastelic, Pocrnja in Šafarić.

LESTVICA

1. Bolgarija 2.08'41"
2. Romunija 2.10'36"
3. Jugoslavija 2.11'11"

KOSARKA

Mari trener Servolane

Bivši trener Bora Mario Mari bo letos prevzel vodstvo članske ekipe Servolane, ki si je v zadnjem prvenstvu priborila pravico nastopa v košarkarski D ligi.

Mari ima nedvomno velike zahteve za razvoj košarke v zamejstvu. Začel je trenirati pri Boru, ko je bila košarkarska dejavnost pri nas šele na začetku. Organiziral je dejavnost v društvu in v nekaj letih pripravil tako ekipo, ki je povsem uspešno nastopala v D ligi. Prvi se je zanimal tudi za naraščajočo kategorijo, ki je zrasla nekaj dobrih košarkarjev.

Za našo košarko je Marijev odhod nedvomno velika izguba. Za njegovo opravljeno delo pa mu gre seveda velika zahvala.

B.L.

V PRIREDBI ZŠSDI V SEČI

Košarkarski tečaj za igralce in za trenerje odlično uspel

Drvarič: «Podobni tečaji so zelo koristni» - Dežman: «Dobro tehnično znanje» - Pavlovič: «Fantje so presenetili zaradi dobre igre»

Tečaj v Seči, ki ga je priredilo Združenje slovenskih športnih društev v Italiji, je nedvomno uspel. Po zaključku tečaja smo se pogovorili s predavatelji, profesorjem Mikom Pavlovičem, Janezom Drvaričem in Branetom Dežmanom.

Pavlovič: «Vašim fantom primanjkuje smisla za delo»

Vprašanje: «Pavlovič, prosimo vas za kratko oceno tega tečaja.»

Pavlovič: «Mislim, da je tečaj gotovo uspel. Rekel bi, da je to bil daleč najboljši tečaj z vašimi fanti v teh letih. Če pomislim, da imamo v Sloveniji v zadnjem času precejšnjo krizo v košarki zaradi pomanjkanja trenerjev in zaradi pomanjkanja naraščajočih, da se je tečaja v Seči udeležilo toliko število pionirjev, že zelo pozitivno.»

Vprašanje: «Prvi vtis o naših mladih košarkarjih?»

Pavlovič: «Vaši fantje so me presenetili zaradi dobre individualne tehnike. Takoj pa sem opazil, da jim primanjkuje telesne priprave in splošni smisel za delovne navade. Prav zaradi tega smo pripravili tak program, da bi fante že na tem tečaju seznanili z delovnimi metodami. Pri vsakem treningu so morali posvetiti 15 minut temeljiti tehniki pripravi. Pri taktiki pa smo zahtevali od tečajnikov, da se strogo držijo trenerskih navodil. Disciplinarnost v igri je nujna za skupno igro, kot je košarka. Začeli smo torej z delom, ki bi ga morali vaši trenerji nadaljevati.»

Dežman: «Delo trenerjev je bilo zadovoljivo»

Vprašanje: «ZŠSDI je letos posvečilo veliko pozornost trenerskemu tečaju. V zamejstvu je število košarkarjev dokajšnje, primanjkuje pa trenerjev. Na predavanju v Seči je bilo letos pet naših trenerjev...»

Dežman, predavatelj v Seči za trenerje: «Skupina trenerjev je zadovoljivo delala. Pri predavanju smo tudi trenerjem skušali posredovati pomembnost smisla za delovne navade. Pri tem smo zato zahtevali od trenerjev priprazenost, pripravnost in sodelovanje pri treningih in na predavanjih.»

Vprašanje: «Skoraj vsi naši trenerji so zelo mladi, brez večjih trenerskih izkušenj. Kako kaj obetajo?»

Dežman: «Reči moram, da je bila skupina dobra. Žal je bilo število trenerjev okrnjeno. Vseh pet udeležencev tečaja si je zelo prizadevalo, da bi se čimveč naučili. Če upoštevamo še dejstvo, da so vsi fantje v redu, potem lahko resno upamo, da bodo kot trenerji uspešni.»

Drvarič: «Perspektivna skupina tečajnikov»

Vprašanje: «Drvarič, imel si najmlajšo skupino naših tečajnikov. Mnenje?»

Drvarič, pomožni trener ljubljanske Olimpije: «Individualna tehnika tečajnikov je bila gotovo zadovoljiva. Fantom se pozna, da nastopajo na raznih prvenstvih v minibusu. Pozna pa se jim tudi, ker so izključno le tekmovali, da jim primanjkuje telesne priprave. Če bodo uskladili telesno pripravo in individualno tehniko, si lahko pričakujejo od teh fantov dobre rezultate.»

Vprašanje: «Na tem tečaju so fante v obrambi igrali izključno pressing obrambo. Kako to?»

Odgovor: «Agresivna obramba je neobhodno potrebna za vse ostale košarkarske tehnične osnove. Košarka se je razvila v dinamično igro, ko je treba v trenutku reševati raznolika vprašanja. Prvi pogoj je torej, da nasprotniku preprečimo vsakršno razmišljanje, obenem pa se z agresivno obrambo tudi sami učimo težav, ki jih ima pri tem napadelec. Z uvedbo novih pravil pa si sploh košarke ne moremo zamisliti brez agresivne obrambe.»

Pavlovič: «Svetujem, da nadaljujete po tej poti»

Predavatelje v Seči smo vprašali za nasvete za bodočo košarkarsko delo v zamejstvu.

Pavlovič: «Vsekakor vam svetujem, da nadaljujete po začrtani poti. Pri vas so se ustanovila društva, ki prizadevajo gojiti košarko. Imate lepo število najmlajših košarkarjev. To je treba vzgojiti v delovnem vzdušju. Vsem mladim košarkarjem pa svetujem, da so poleg treningov, čimveč na igrišču. Tu naj obnavljajo vsak dan znanje, ki so ga pridobili na treningih.»

Vprašanje: «Kaj pa o nasvetih za bodoči tečaj?»

Pavlovič: «Letos je potekalo vse v najboljšem redu. Tehnično delo je bilo vsekakor zadovoljivo. Glede organizacije pa vam svetujem, da

čimveč dela pripravite že pred tečajem, ker vam bo to le v olajšavo.»

Drvarič: «Da so podobni tečaji koristni, je bilo letos jasno dokazano. Fantje so pridobili marsikaj. Dobro bi bilo, da bi se prihodnjega tečaja udeležilo večje število trenerjev, tako da bi lahko delala po dva za vsako skupino.»

Dežman: «Skupina letošnjih tečajnikov je pokazala dobro tehnično znanje. Nekateri elementi kar dobro obetajo. Vsekakor mislim, da bi bilo dobro tudi na prihodnjem tečaju ohraniti isto metodo dela. Izkazala se je za zelo koristno.»

Ljubljanski trenerjem najlepša hvala, našim trenerjem pa nasvet, naj nadaljujejo z delom, ki so ga začeli v Seči. Le tako bomo lahko želi sadove tega tečaja, ki je bil splošno dobro uspel.

b. l.

MOTOCIKLIZEM

PO DVEH MESECIH PREISKAV

Predani sodišču izsledki o tragični nesreči v Monzi

Dvajsetega maja sta na dirki za VN narodov izgubila življenje Pasolini in Saarinen

MONZA, 24. — Rezultati tehničnih izsledkov preiskave, ki jo je zauskazalo državno pravdnstvo, o nesreči, ki se je pripetila 20. maja na motoklasični dirki za veliko nagrado narodov, med katero sta izgubila življenje Renzo Pasolini in Jarno Saarinen, so bili danes predani sodišču v Monzi.

Preiskavo je vodil inž. Colombo, načrtovalec avtomobilskih hiše Ferrari iz Modene. Izidi preiskave so tajni, vseno pa je prišlo do nekaterih »indirektnosti«, po katerih naj bi prišlo do Pasolinijeve smrti zaradi okvare desnega bata na 250-ku bičnem aermacchiju, ki ga je italijanski pilot upravljal na dirki. Preiskava naj bi tudi dokončno ovrgla vse govorice, po katerih naj bi prišlo do nesreče zaradi oljnatih madežev na tekmovalni progi dirkališča v Monzi. Prav tako je

treba izključiti, da bi neki drug motoklasični slabo zavil na ovinku in povzročil hudo nesrečo. Nenadno zaviranje zadnjega kolesa Pasolinijevega kolesa je povzročilo tragični padec italijanskega prvaka, in tudi padec vseh drugih tekmovalcev, ki so se zaleteli vanj. Med dirkači, ki so zasledovali Pasolinija in nato trčili v njegov motor, je bil tudi Jarno Saarinen.

Sestavljen nov odbor Primorja

Po obnem zboru, ki ga je Primorje imel 28. junija, se je novoizvoljeni odbor prosekarskega društva sestel trilateral in razpravljal o razdelitvi funkcij posameznim odborom. Na zadnji seji je odbor sklenil, da vključi v svojo sredo še Darja Tencela in Lucija Puntarja, kar so dokončno razdelili funkcije. Za predsednika je bil potrjen Sergij Čibic, ki je tudi društvo v pretekli po slavnosti dobil.

NOVI ODBOR

Predsednik: Sergij Čibic

Podpredsednik: Josip Bukavec

Tajnik: Darji Tencel

Blagajnik: Lucij Puntar

Gospodarja: Renato Blažon in Miro Lukša

Mladinski nogomet: Darji Sardoš

Odborniki: Vojko Bukavec, Livij Trampus, Igor Pavličić, Marjan Štoka, Alessandro Monaco, Walter Ferluga, Silvano Daneu, Vittorio Keber in Srečko Širca.

Novoizvoljeni in popolnoma spreminjeni odbor bo ostal na svojem mestu dve leti in se bo do začetka letošnjega prvenstva sestajal vsako sredo.

NOGOMET

Letos odpadlo srečanje za naslov medcelinskega prvaka

BERN, 24. — Evropska nogometna zveza UEFA je danes javila, da letos ne bodo odigrali srečanja za medcelinski nogometni prvak med zmagovalcem evropskega pokala prvakom in zmagovalcem nogometnega pokala Latinske Amerike.

To odločitev je nogometna zveza sprejela, potem ko je svoje sodelovanje najprej odpovedal evropski klubski prvak Ajax, ki bi se moral srečati z argentinskim Independientejem, nato pa še Juventus. Turčinami so bili tudi finalisti za naslov evropskega nogometnega klubskega prvaka v Beogradu. Juventus, ki bi moral nadomestiti Nizozemce, je svoje sodelovanje odpovedal zaradi obveznosti v italijanskem nogometnem prvenstvu in v tekmovalni za italijanski pokal.

KOSARKA

V soboto zvečer so odigrali zadnji dve tekmi košarkarskega turnirja barov, ki ga je organiziralo športno društvo «Virus» iz Gorice. V prvi tekmi sta peterki stopili na igrišče, da bi zaigrali za tretje, oziroma četrto mesto. Zmagali so igralci «Moda Lui & Lei», ki so po prvi tekmi premagali «Caffè Europa» za 76:74. Med prvimi je bil gotovo najboljši Moretzuolo, ki je sam dosegel 26 košev.

LEPSA IN VAŽNEJA PA JE BILA DRUGA tekma med «Pizzero Marconato» in «Ristorante Centrale». Za prvo ekipo so nastopili zelo dobri igralci, med katerimi naj omenimo Pieriča in Uga Devetaga. V drugi ekipi so poleg močnega Medelata, ki igra v A ligi z beniškim Spilgornom, igrali košarkarji nižjih kategorij. Zmagali so igralci «Pizzero Marconato», ki so imeli v svojih vrstah odličnega Pieriča, ki je zmagal tudi na posebnih lestvicah za najboljšega streleca. Izid je bil 84:79.

Po končnih tekmah je občinski odbornik za šport Moise nagradil najboljše ekipe.

PR.

REZULTATI

Radvoljica — Renče 2:9

Koper — Spartak 6:3

(0:2, 1:3, 1:0, 0:4)

(2:0, 1:2, 2:1, 1:0)

Lestvica slovenske lige:

1. Triglav B 6 5 1 0 63:33 11

2. Delfin 6 4 1 1 51:29 9

3. Vodni stolp 6 4 0 2 66:39 8

4. RENČE 5 2 0 3 47:43 4

5. Slovan 4 1 0 3 22:24 2

6. Radvoljica 4 1 0 3 24:47 2

7. Kamnik 5 0 0 5 19:63 0

E. H.

AVTOMOBILIZEM

TOKIO, 24. — Japonski avtomobilski honda bodo prihodnje leto morda zopet nastopili na mednarodnih tekmovalnih formuli ena. Tako je vsaj izjavil predstavnik japonske tovarne v Evropi Jao Kaniota.

AMSTERDAM, 24. — Avtomobilske dirke za veliko nagrado Nizozemske se bo udeležilo 27 pilotov, med katerimi je tudi lankoletski svetovni prvak Emerson Fittipaldi.

Uradne poskusne vožnje bodo na sporedu v petek in v soboto vedno na prenovljenem dirkališču v Zandvoortu.

PRVENSTVO SLOVENSKE LIGE

Zmaga vaterpolistov Renč v Radvoljici

Vaterpolisti Renč so se z gostovanjem v Radvoljici vrtni zadovoljni, saj so z lepo in učinkovito igro popolnoma nadigrali domačine in jih izdatno pre-

in partizane, ki so nosili oba težko ranjena, zavita v odejo. Hiteli so z njimi naprej po poti. Brž so mi povedali, kaj se je zgodilo, toda šele kasneje sem izvedel natančneje, kaj je bilo.

Nihče ni pričakoval, da bodo Nemci že ta dan povsem razbili naše enote, ki so držale položaje v gozdu nad Otlico. Vendar se je to zgodilo. Takoj so izkoristili svojo premoč in začeli prodirati v gozd. Sovražna skupina je vrh Kozjih sten v globeli naletela na partizane in jih napadla. No, zaradi megle in drugih srečnih okoliščin ni bil nihče ranjen. Partizani so se umaknili in na poti naleteli na avtomobil z ranjenci in italijanskimi osebami. S pištolami v rokah so prislili šajkane partizane, ki so se iz raznih koncev umaknili mimo bolnice globlje v varstvo Kozjih sten, da so pograbili ranjence in jih nesli s seboj. Prav takrat smo jih srečali. Kot sem kasneje izvedel, Nemci niso prišli do mesta, kjer je bil sanitetni avtomobil z ranjenci.

Brž sem se napotil z ranjenci proti mestu, ki sem ga bil malo prej izbral in ki ni bilo daleč. Dež je nekoliko ponehal, toda megla je bila še vedno nizka, da se ni videlo nič. Utaborili smo se vrh skal, tako da je bilo pred nami strmo, skalo obito pobočje, za nami pa nekoliko laže prehodni teren. Ranjence smo brž znesli v razpoke med skalami, jih pokrili z odejami in vejevjem. Obenem sem jim naročil, da morajo biti povsem mirni, kajti nevarnost nemškega napada še ni minila. Drugi smo polegli na rob za visoke skale, si pripravili položaje, da v primeru sprejemne boje in se bojujemo dokler bo mogoče. Drugega izhoda ni bilo več.

Ležal sem na mokrem mahu za visoko skalo in pričakoval, kdaj bo zaropotalo po nas. Za menoj v globeli se je pasla mula, kot da jo vse skupaj nič ne briga. Obirala je listje okoli sebe. Zavidal sem ji.

Vse do večera smo tako ležali pripravljeni, da se branimo, če bi nas Nemci napadli. Vseeno jih je bilo čisto malo. Ko se je zmračilo in je minila nevarnost za ta dan, smo si zakurili o-

se ni bilo mogoče več orientirati, kje je sever, kje je jug, razen po nezanesljivem mahu na drevo.

Ponoči, ko zaradi dežja in skrbi nisem mogel zatisniti oči, so se sklenili, da grem naslednji dan z nekaj tovariši, ki so se še držali bolnice, kam globlje med Golake poiskati prostor, kamor bi lahko spravili ranjence. Bilo je zelo slabo vreme in ni bilo pričakovati, da bi Nemci takoj krenili naprej v gozd proti vrhu Golakov. Upal sem, da jih ta dan še zadrižijo naše enote, saj je bilo povsod po gozdu dosti partizanov.

Partizani, ki so hodili mimo bolnice, so vedeli povedati, da je Otlica polna Nemcev. O njihovih namerah pa seveda nihče ni vedel nikogar. Nagovarjal sem mimoidoče, naj ostanejo v bližini bolnice, da bodo pomagali nositi ranjence v primeru neposredne nevarnosti. Nekateri so ostali, vendar so se takoj spet izgubili, ko sem se obrnil drugam. Mudilo se je. Tu več ne moremo ostati. Moram poiskati kak skrit ven prostor za ranjence.

Povedal sem dr. Antonu svojo odločitev in mu naročil, naj z ranjenci počaka, kjer je, dokler ne pridem ponje. Pustil sem tam tudi Zagarja in Tarzana z nalogo, da pomagata spraviti ranjence kam v skale nad cesto, če se bodo Nemci nevarno približali. Nisem imel druge izbire: ali počakati na Nemce ali čimprej odpeljati ranjence kam, kjer jih bo mogoče poskriti. Moral sem umakniti bolnico tudi zaradi naših hajkecev, od katerih bi lahko kdo pripeljal Nemce do bolnice. Streljanje se je čulo še vedno le na Otlici. Vseeno, morali smo pobegniti.

Odšli smo pervidno v gozd in kmalu našli primerno visoko skalovje, poraslo z nizkim drevjem, ki bi nam moglo služiti kot dobro skrišališče pred zas

JAPONSKI «JUMBO JET» JE VČERAJ ZJUTRAJ PRISTAL V BENGAZIJU

Gusarji razstrelili letalo Potniki in posadka rešeni

Japonska zahteva izročitev piratov - «Jumbo» stane 15 milijard lir

BENGASI, 24. — Pustolovščina 137 ujetnikov potniškega letala Boeing 747 japonske letalske družbe JAL se je srečno zaključila. Letalo je namreč danes zjutraj pristalo v Bengaziju in zračni gusarji so dovolili potnikom in članom posadke, da zapustijo letalo. Nato so ga razstrelili z ročnimi bombami.

Vse se je končalo v petih minutah. Ko je bilo 118 potnikov in 19 članov posadke kakih 300 metrov od letala, se je to razletelo na tisoče kosčkov. Ostala so le še krila in rep.

Gusarji so tako dokazali, da se niso borili za kak ideal, ampak so le izvedli podvig, ki bi se lahko tragično končal. So preusmeritvi niso dosegli ničesar: Izrael ni izpustil njihovega pajdaša Koza O-kamotia, ki so ga jani obsojili na dosmrtno ječo in odkupnine, ki so jim jo ponujali Japonci, niso hoteli sprejeti. Edino, kar so dosegli, je, da so prestrašili 140 nedolžnih ljudi, med katerimi mnogo žensk in otrok, ki so morali trpeti skoraj štiri dni, in da so povzročili Japonski 15 milijard lir škodo, ki jih bodo morale konec koncev izplačati britanske zavarovalnice.

Kdo pa so pravzaprav ti gusarji? Tega ne ve nihče. Celo palestinske gverilske organizacije so zanikale, da bi bile vpletene v zadevo in so sporočile, da organizacija «Sinovi zasledene ozemlja» sploh ne obstoji.

Ni še znano, kaj se bo z gusarji zgodilo. Japonska vlada namerava zahtevati, da ji Libija izroči preusmerjevalce. Po drugi strani pa je libijski radio govoril o možnosti, da bi jim sodili v Libiji.

Potnike bodo prepeljali v Rim z dvema letalom, odhod pa v Tokio. Stroške za to bo seveda prevzela družba JAL.

Ogledimo si sedaj, kako so potekali dogodki od sinočnjega vzleta iz dubajskega letališča.

Po 69-urnem postanku v Dubaju je letalo odletelo na letališče sirskega glavnega mesta Damask, kamor je prispelo ob pol dveh ponoči. Na letališču so prišli predstavniki sirske vlade in japonski trgovski predstavniki in Siriji. Časnikarjem so prepovedali vstop.

Zračni gusarji so se po radiu zahvalili sirskega oblastem, da so jim dovolili pristati v Damasku. Dejali so, da se zahvaljujejo tudi v imenu «organizacije sinov zasledene ozemlja in rdeče vojske». Vendar pa je bil tudi poziv sirskega obrambnega ministra, naj osvo bodijo potnike, zamen. Preusmeritelji so le odgovorili, da imajo na-

bene lestve. Tri ure in pol kasneje pa je «Jumbo» zapustil Damask in odletel proti severozahodu. Vse je kazalo, da je namenjen v Beirut in tam so že zaprli letališče. Tudi v Izraelu so sprejeli izredne varnostne ukrepe; na mednarodno letališče Lod sta prišla celo obrambni minister Moshe Dayan in vrhovni poveljnik izraelske vojske David Elazar, ki sta ostala tam vsa noč.

Iz Damaska je letalo odletelo najprej proti Beirutu; preletelo je Libanon in se usmerilo proti Grčiji. Med preletom Libanona so gusarji naslovili pozdrav na vse palestinske borbe.

Ob 5.30 je letalo preletelo Ciper in nadaljevalo pot proti Atenam.

Vest o eksploziji se je hitro raz-

širila. Že nekaj minut kasneje so namreč zaprli za promet letališče v Bengaziju in preusmerili vse potnike v Kairo. Po tem prvem poročilu je prišlo poročilo pilota nekega angleškega letala, ki je bilo ustavljeno v Bengaziju. Dejal je, da so bili potniki že na varnem, ko je prišlo do prve eksplozije v kabli. Tej eksploziji so sledile še druge, ki so popolnoma uničile letalo.

Nekoliko kasneje je uradni glasnik letalske družbe JAL sporočil, da so vsi potniki zdravi in se počutijo dobro. Prepeljali so jih v hotel «Gezira» v Bengaziju, kjer so opremljeni tudi postaja za prvo pomoč. «Jumbo jet» stane približno 15 milijard lir. Za tako vstop je bilo letalo tudi zavarovano pri neki londonski zavarovalnici. To je že druga preusmeritev letala take vrste; prvič se je potnik izvedel iz arabskega gusarji. To je bilo 7. septembra 1970, ko je palestinska gverilska skupina preusmerila v Keiro letalo družbe Pan American. Tudi to letalo so gverilci razstrelili.

Razbitine letala so ostale ves dan na prosti in tako ni moglo v Bengaziju pristati nobeno drugo letalo. Pričakovali so namreč, da bo družba JAL poslala novo letalo, na katerem bi prepeljali potnike v domovino. Prav tako bi morali že v zgodnjih dopoldanskih urah prispeti v Libijo japonski izvedenci, ki so bili v Rimu, vendar pa so morali tudi oni odločiti uro odhoda, ker je bilo letališče zaprto.

Prvo uradno poročilo o nesreči so izdali ob 14. uri. Tedaj je francoski veleposlanik v Bengaziju v razgovoru s časnikarjem tiskovne agencije «France inter» praktično potrdil, kar je povedal pilot britanskega letala. Diplomati pa je še dodal, da je lahko pogasili plamene, vendar pa je bila protipožarna služba na letališču zelo okrnjena. Prav tako se je izvedelo, da so gusarji pred pristankom v Bengaziju zagrozili, da bodo razstrelili letalo v zraku, če jim ne bodo dovolili pristati.

Preusmeritev je seveda povzročila mnogo komentarjev, predvsem v arabskem svetu. Vse palestinske organizacije se tokrat izogibajo odgovornosti. Tako poročajo iz Beiruta, kjer so se sinoči sestali palestinski voditelji, da je po proučilu vprašanje preusmeritve. Dnevnik «Al Mihrar» piše o gusarjih zelo kritično in ne napada to dejanje, ki «maga dobro ime palestinske borbe».

Ostre komentarje je dogodek izval tudi na Japonskem, kjer policija skuša ugotoviti istovetnost gu-

sarja japonske narodnosti. Ne izključuje možnosti, da je imel po-narejen potni list. Po prvih podatkih kaže, da gre za enega samega aktivista in ne za pripadnika večje teroristične skupine. Znano je, da je mladenič prenočil v Parizu, kjer je tudi proslil, naj mu zamenja jo letalsko vozovnico. Prej je namreč imel vozovnico Pariz - Tokio po južni poti (preko Irana in Indije), proslil pa je vozovnico za polet čez severni tečaj.

CIUDAD MEXICO, 24. — V prometni nesreči, ki se je zgodila v bližini mesta Irapuato v osrednji Mehiki, je deset oseb izgubilo življenje, več pa je bilo hudo ranjenih.

NOV PRIMER DE MAURO V ITALIJI?

NOBENE SLEDI ZA ČASNIKARJEM KI JE IZGINIL V NEDELJO V RIMU

Zbiral je gradivo o skladih, ki jih mafija dobiva iz ZDA - Vrsta vprašanj brez odgovora

RIM, 24. — Nov primer De Mauro v Italiji: v nedeljo je skrivnostno izginil v Rimu ameriški časnikar Jack Begon, ki je zbiral gradivo za vrsto oddaj o mafiji. Njegov delovni tovariš Barrie Duns-more je v pogovoru s časnikarji poudaril, da se je Begon zanimal za «crne sklade», ki prihajajo iz ZDA in ki jih mafija uporablja za protizakonite investicije v Evropi.

Kot palermski časnikar Mauro De Mauro, ki je zbiral gradivo o skrivnostni smrti Emica Matteia, je tudi Begon izginil brez sledu. Preiskovalci niso dosegli niti ugotovili, če je bil ugrabljen v Rimu ali pa v Palermu.

Kaj se je pravzaprav zgodilo? Doslej so preiskovalci ugotovili le nekaj manj pomembnih okoliščin. V nedeljo zjutraj se je časnikar odpravil z doma okrog 7.30. Rekel je ženi, da gre v rimsko uredništvo ameriške televizijske družbe «American Broadcasting Corpora-tion», nato pa bo stopil do Pontijev, ki imajo v teh dneh v gosteh zakonca Burton. Begon naj bi imel v mislih intervju z Bur-

novimi po njihovi pravkaršnji spravi.

Vse kaže pa, da je bil to le izgovor, s katerim je hotel pomiriti ženo. V resnici naj bi časnikar odletel v Palermo, kjer naj bi imel sestanek z nekim domačinom. Ravnateljstvo družbe «Alitalia» je potrdilo, da je bil na letalu namenjenemu v Palermo tudi Jack Begon, ali pa vsaj nekdo, ki se je izdal za ameriškega časnikarja. To domnevo potrjuje tudi dejstvo, da so preiskovalci našli časnikarjev avto v parkirišču pred letališčem v Fiumicinu. Čuvaj parkirišča je izjavil, da je nekdo pripeljal časnikarjev «capri» v nedeljo. Šoferja ni videl v obraz, imel pa je vtis, da je za volanom sedela ženska. Vtisnilo se mu je v spomin dejstvo, da je šofer zelo neokretno parkiral svetlomodri ford.

Časnikarjev urad v Ulisu Abruzzi je bil ves razmetan. Na fleh so preiskovalci odkrili drobce stekla. Po vsej verjetnosti gre za ostanke časnikarjevih naočnikov. Varnostni blagajni sta bili tudi prevrnjeni, vilmici pa se niso do-taknili dokumentov, ki so bili spravljene v njih. Raztrgli so le agencijske vesti, ki jih je časnikar dobival po teletipertiju. Zanimivo je, da so bila vrata urada zakle-njena in da vilmici niso brskali po uradih Begonovih kolegov. Agenti so tudi ugotovili, da je v noči od nedelje na ponedeljek nočni čuvaj dvakrat zaklenil vhodna vrata poslojstva, kjer je imel časnikar svoj urad, čeprav so po navadi vhodna vrata zaklenjena vsa noč od 22. ob 7. ure. V poslojstu so namreč samo uradi.

Jack Begon Langford je bil že več let v Italiji kot dopisnik ameriške televizijske postaje «American Broadcasting Corporation». Običajno — vsaj tako trdi njegova soproga Maria Acquaro Begon — se je zanimal za belo kroniko, in je bil izvedenec za vatikanska vprašanja. Zakaj se je tako ne-pričakovano lotil vprašanja pove-zave med mafijo in ameriškimimi zločinskimi tlopami? Kaj je odkril? Zakaj je šel v petek v Palermo in brez snemalca, kar je zelo čudno za časnikarja televizije? S kom se je srečal ali bi se moral srečati v nedeljo zjutraj? To so vprašanja, na katera preiskovalci še niso našli odgovora. Če ga je res dosegla dolga roka mafije je možno, da teh odgovorov tudi ne

bodo našli, kot se je že zgodilo z Mauirom de Mauirom.

Aretacije v Urugvaj

MONTEVIDEO, 24. — Urugvajski «golpisti» so spet v ofenzivi. Včeraj je namreč vlada odobrila nov zakon, ki ureja središčno dejavnost v državi. Glavni cilj novega zakona je streti sindikalno federacijo CGT, ki je bila razpuščena takoj po dr-žavnem udaru. Delavska organizacija je pokazala svojo moč in svoj vpliv na delavce, ko je takoj po udaru proglasila splošno stavko, ki je stavrila v veliko zagato pred-sednika Bordaberryja.

Iz Montevidea poročajo, da je policija snoči aretirala tri voditelje levčarske opozicijske koalicije «Frente Amplio». Gre za bivšega demokratskega senatorja Juana Terro, in bivše poslance Joseja Massero (komunist), Joseja Pedra Cardosa (socialist) in Huga Batallo (voditelj leve v stranki «Partido Colorado»).

MED HUDO NEVIHTO NAD ST. LOUISOM

Strela udarila v letalo: 38 mrtvih in 7 ranjenih

Med ranjenci tudi pilot - Letalo se je raztreščilo na travniku nedaleč od naselja

ST. LOUIS, 24. — Ameriško civilno letalstvo je prizadela še ena huda ne-sreča. V St. Louisu je namreč strmo-glavilo potniško letalo fairchild 227 družbe «Ozark Air Lines» s 45 ose-bami na krovu. Frit nesreči je umrlo 38 oseb, sedem pa je ranjenih. Med ranjenci sta tudi pilot in njegov po-moćnik.

Nad St. Louisom je včeraj ponoči divjala huda nevihta. Meteorološki urad je sporočil, da razsaja nad pod-kočjem orkan. V tistem trenutku je priletel fairchild nad mesto. Ko se je pripravljalo na pristane, so si bliski sledili drug za drugim in iz kabine letala ni bilo mogoče videti pristajalne steze. Zato se je pilot odločil za instrumentalni pristane, to je za pristane na sami osnovi podat-kov, ki jih je prejel s kontrolnega stolpa in radarja na letalu. Kar na-enkrat pa je letalo strmoglavilo.

Na srečo se je letalo razletelo sre-di nekega travnika. Nekaj sto metrov daleč je bilo naselje in, ko bi se nesreča pripetila tam, bi bilo žrtvam mnogo več. Kljub temu so razbitine priletele do bližnjih hiš, vendar pa so povzročile le nekaj materialne škode.

Po prvih vestih naj bi nesrečo povzročila strela, ki je udarila v mo-tor. Tako je vsaj povedal neki pre-bivalec St. Louisa, ki je prisostvoval nesreči in je dobro poznal letalo, saj je bil sam pred časom civilni pilot. Tudi pilot ponesrečenega letala je to potrdil. Kljub temu, da je njegovo zdravstveno stanje zelo resno, ga je policija zaslišala. Harvey Link — ta-ko je pilotu ime — je dejal, da je strela udarila v letalo, ko je bilo to oddaljeno komaj kak tri kilometre od letališča.

Takoj po nesreči je prišla k letalu skupina domačinov in začela reševati potnike, ki so bili še prive-zani k stolpom. Na srečo so bili re-zervoirji skoraj prazni in se letalo ni vnelo, kljub temu pa je število mrtvih zelo visoko. Kaže, da je pilot v zadnjem trenutku skušal dvigniti prednji del letala in tako podrsal z repom, pri čemer je nekoliko ubla-žil udarec. Pri padcu so krila podrla precej dreves in tudi to je ubla-žilo končni udarec. Kasneje pa so ugotovili, da se je približno pet ki-lometrov od kraja nesreče letalo do-taknilo strehe nenaseljene hiše.

To je prva letalska nesreča družbe «Ozark Air Lines». Letalo je letelo na progi Nashville — St. Louis; na njem so bili trije člani posadke: pilot, njegov pomoćnik in steverdasa, ki pa ni preživel nesreče.

Na krovu letala je bilo 79 oseb

Samo en potnik preživel nesrečo pri Tahitiju

PAPEETE, 24. — Obratun več-rajšnje letalske nesreče v bližini Tahitija je na žalost dokončen. Življenje je izgubilo 78 oseb; ni več nobenega upanja, da bi med ran-jenimi našli še kakega prežive-lega potnika.

Nesrečo je preživel le 28-letni ka-nadski trgovec James Campbell. Reševalci so dvignili iz morja 11 trupel. Vsi ostali so pogrešani, a ni nobenega upanja, da jih bodo našli pri življenju. Prav tako dvo-mlja, da bodo lahko našli njihova trupla, kajti ocean je tam glo-bok kakih tisoč metrov. Na dnu o-cena je tudi «crna skatla» z vse-mi podatki o poletu

NESREČNEŽ

V zadnjih časih se v tem okvirku pogosto ukvarjamo z ljudmi, ki jim sreča ni bila posebno mila. Če bi sestavili lastnico najbolj nesrečnih ljudi na svetu, bi bil James Winfield iz New Yorka zelo verjetno kandidat za prvo mesto.

Včeraj so trije neznanci vdrli v njegovo stanovanje v četrti Queens in mu s silo izrgali Mesečno plačo. Lopovom to pa še ni zadostovalo. Premitali so nesrečnega delavca, da se je onesvestil, nato pa so mu po-brali še zapestno uro, prstan, čevlje in televizijo.

Ko je Winfield prišel k za-vesti je zagrabil za samokres, stekel na ulico in je začel stre-ljati proti mimoidočim. Neke-ga moškega je ubil, druge tri pa je hudo ranil. Šele nato se je vdal policiji. Ves okra-vljen, z zlomljeno čeljustjo in brez zob zaradi surovega pre-peta z roparji je žalostno pri-znal: «Sit sem roparskih napad-ov. Živci so popustili...»

Preiskovalci so kmalu ugo-tovili, da je bil nesrečenec in zadnjih 10 dneh šestkrat žrtve predržnih roparjev.

DUHOVNİK IN LJUBEZEN

Verniki brazilskega mesta Campos pri Rio de Janeiru so v nedeljo kar debelo gledali, ko jih je mladi in pričupni pater Fernando med pridigo pozval: «Prosim vas, da mi ne pošiljate več ljubzenskih pism».

Ko so verniki pozneje lahko razumeli so bile besede namer-jene mlademu dekletu, ki se je zaljubilo do ušes v očar-ljivega duhovnika. Pater Fer-nando je svoje nesojeno dekle opozoril, da se ne namerava vdati skušnjavam mesa, da bi omilil udarec, zato le po-pohvali, da ima... zelo lepo pisavo.

tančana navodila, in da so sami od-govorni za zdravje vseh potnikov.

Po pristanku v Damasku so osta-li motorji boeinga vžgani, to pa verjetno zato, da je lahko delovala naprava za zračenje. Vrat niso od-prli in k letalu niso prislomili no-

Zahodnonemške oblasti izgnale anarhista Iva della Savia

BONN, 24. — Zahodnonemške o-blasti so izgnale italijanskega anar-hista Iva della Savia, ki je med o-sumljenci pokola na trgu Fontana v Milanu 12. decembra 1969. S tem so ugodile zahtevi italijanskih so-dnih organov. Della Savia so izročili švicarski policiji, ki ga bo preda-la italijanski.

ATENE, 24. — Grške fašistične oblasti so izpustile iz zapore 17 od 67 častnikov, ki so jih zaprli v zvezi s poskusom državnega uda-ra maja letos. Med njimi sta tudi dva upokojena admirala. Sedem so jih med preiskavo spoznali za ne-dolžne, ostalih deset pa so izpustili na začasno svobodo.

Novica je dala povod za vrsto zelo ostrih polemik, čeprav so jo Nixonovi prijatelji skušali omiliti z govoricami, da sta po-robne sisteme uporabljala tudi Lyndon Johnson in John Kennedy.

Omenjeni posnetki so zelo po-membno dokazno gradivo v okviru preiskave o zadevi Watergate, ker lahko dokažejo, da je predsednik vedel za vohunsko afero in za po-kus utišanja škandala, kot je tr-dil njegov bivši svetovalec Dean.

Debatu, ki se je razvila okrog Nixonovega odgovora senatu in Coxu je predmet komentarjev vseh ameriških listov. Predsednika na-padajo tudi zelo konservativni čas-niki kot je newyorški «Walle Street Journal», ki v uvodniku trdi da je stališče Bele hiše enakovredno trditvi, da se predsednik lahko po-zvižga na zahteve in odločitve vseh drugih državnih teles. «Če pa se bo spor tako zostril, da bo tre-ba vprašanje rešiti za vsako ceno — zaključuje list — je možno, da bo Nixon hudo poražen.»

Senat in Cox sta dala Nixonu čas do četrtka za dokončni odgo-vor. Kako se bo razvil spor ni mogoče predvideti. Če pa bo pred-sednik še vedno vztrajal v svo-jem stališču, imata Cox in Ervin le dve možnosti: kloniti ali pa vlo-žiti priziv na vrhovno sodišče. Ob-staja sicer še ena možnost — da kongres formalno obtoži pred-sednika — čemur pa bi se parlamen-tarci radi izognili, ker bi v tem primeru prevzel Nixonovo mesto Spiro Agnew, poleg tega pa bi bile ZDA skreditirane pred vsem svetom.

Zanimivo pa je vsekakor dejstvo, da je potapljačco se Nixonovo lad-jico zapustil tudi Spiro Agnew, ki je bil doslej med najbolj gorečimi predsednikovimi zagovorniki. V po-govoru s časnikarji je danes izjavil, da ne bo proslavil Nixonova za-solovanja, če bi se leta 1976 odločil, da kandidira na predsedniških vo-litvah. «Ne vem kakšno pomoč bi mi lahko nudil po polemiki, ki jo je povzročil škandal Watergate», je poudaril.

Pred preiskovalno komisijo sena-ta je medtem pričal bivši najozji Nixonov sodelavec Erlichman, ki je odločno zavrnil vse Deanove obtož-be proti Nixonu, o svoji dejavnosti pa je izjavil, da je bil prezapo-sien, da bi se lahko ukvarjal z zadevo Watergate.

WASHINGTON, 24. — Na obisk v ZDA je prispel perzijski šah Reza Pahlevi.

RESISTENCIA, 24. — Med neko demonstracijo je bil ubit argentinski sindikalist Mario Villalba.

BENETKE, 24. — Nezanca sta oropala hranilnico v Pianigi, kakih 30 km od Benetk. Odnosila sta pol-druhi milijon lir.

PESARO, 24. — V bližini Pesara so zabeležili lažji potresni sunki, ki ni povzročil nobene škode.

ZENEVA, 24. — V Švici so usta-novili novo fakulteto, ki bo prouče-vala onesnaženje okolja.

Požar v škotskem hotelu: devet ljudi ob življenje

Ogenj se je razširil z bliskovito naglico, ker je bilo poslopje leseno

LONDON, 24. — V škotskem me-stu Oban je izbruhnil hud požar, ki je popolnoma uničil hotel «Espla-nade». Po prvih vesteh je v ognju izgubilo življenje vsaj devet ljudi, okoli trideset pa je bilo ranjenih. Zaenkrat še ni bil ugotovljen vzrok požara.

Hotel, v katerem je bilo polno gostov, je začel goreti v zgodnjih jutranjih urah, tako da je mnoge ogenj presenetil v spanju. Plame-ni so hitro zajeli petnadstropno le-seno stavbo in jo spremenili v o-gromno baklo. Ker je ogenj zapril izhode, so morali gostje skakati

skozi okna na travo ali pa v raz-peta gasilska platna. Preživeli, ki so morali zaradi naglice pustiti v sobah svoje stvari, so v pižamah ali pa zaviti v rjuhe žalostno o-pazovali gašenje. Pridružili so jim tudi gostje iz sosednjih gostišč, ki so se bali, da bi se požar raz-širil tudi na njihove hotele.

Čeprav so se gasilci zelo trudili, da bi požar omejili, je bil ves njihov trud zaman. Prva je ogenj opazila neka sobarica, ki je takoj vključila alarmno napravo. Iz pr-tičnice, se je požar zelo hitro raz-širil po lesenih stopnicah v višja

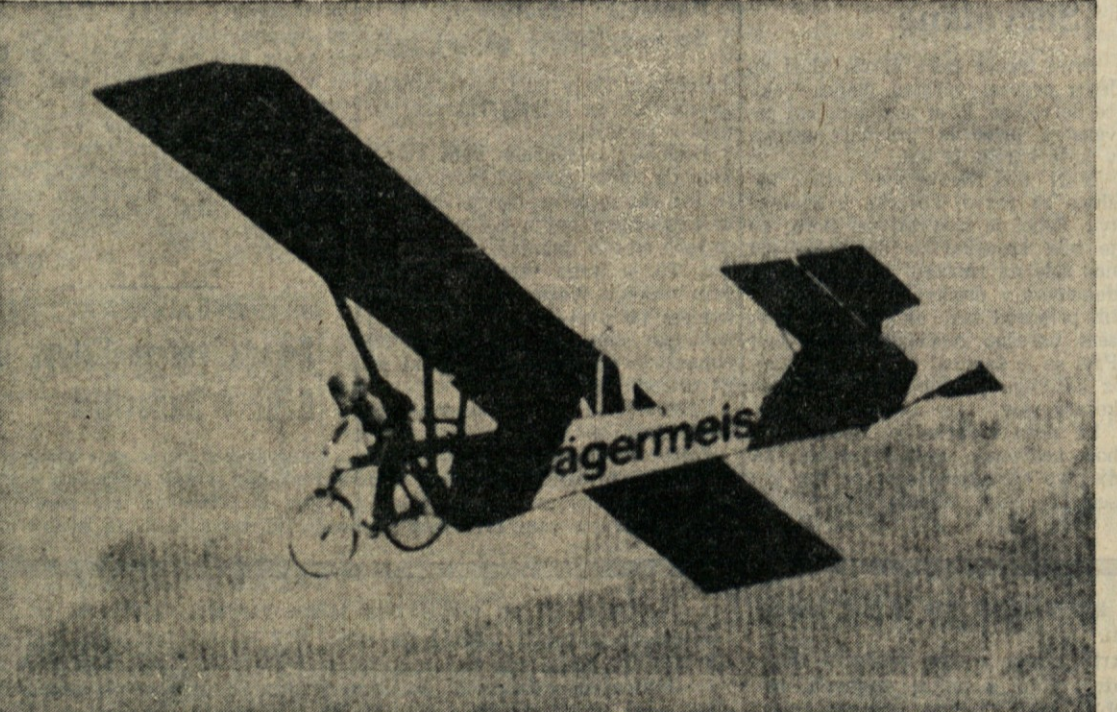
nadstropja in večina gostov zato ni mogla zapustiti svojih sob.

Poveljnik gasilcev je sporočil, da so našli devet zgorelih trupel, vendar jih niso mogli potegniti iz ruševin, ker se bojijo, da bi se sesulo ogrodje hotela. Žrtve še ni-su identificirali, ker so plameni u-ničili tudi knjigo, v kateri je bil spisek gostov.

Podoben požar kot je danes zajel hotel «Esplanade» v Obanu, je leta 1969 izbruhnil v nekem hotelu v Saffron Waldenu. Takrat je v ognju zgorel enajst oseb.

Preusmeritev japonskega letala je vzbudila veliko razburjenje tudi v Izraelu, saj je celo obstajala bojazen, da bodo gusarji razstrelili letalo prav nad Tel Avivom in s tem povzročili pravi pokol. Zato so bili vsi pripravljeni na odpor, prvi med njimi seveda obrambni minister Moše Dajan (na sliki), ki je preživel noč na mednarodnem letališču Lod

Imenuje se «ciclottero», sestavljen pa je iz navadnega kolesa z letalskim trupom. Vodil ga je Anglež Fred Jones, ki je z njim preletel sedem kilometrov, od Avelenga do Merana

